

SPORT. Det blev två säsonger för **Andreas Björk** i IFK Mariehamn. Nu lämnar han klubben och slutar helt med elitfotboll. Istället ska han satsa på sin civila karriär.

–Jag har tänkt på det ganska mycket och hunnit vänja mig vid tanken, säger Björk.

Även **Andreas Friman** lämnar IFK efter bara en säsong i klubben. Precis som Björk är det den civila karriären som lockar och flyttasset går ända ner till Malmö.

SIDAN 18

Nyan har kartlagt alla miljöhoten runt Åland

Miljöförening: Varför tillfrågas vi inte om slutförvaret i Olkiluoto?

NYHETER. Östersjön omges av många miljöhot som vi som bor på Åland inte kan påverka. Åldrande kärnkraftverk vid kusterna, planerade slutförvar för högaktivt kärnbränsle under havet, gasledning på havsbotten bland rostande kemikalietunnor som dumpades under andra världskriget och ol-

jefartyg som kan gå på grund när som helst.

När det handlar om det planerade slutförvaret i Forsmark får Åland yttra sig. Men när samma planering pågår i Olkiluoto, lika nära Åland som Forsmark, hörs Åland inte. Inte heller begärs yttrande från Åland när det gäller regeringens principbeslut för Olkiluotos fjärde reaktor.

Tiden för yttrande går ut i morgon, konstaterar Ålands natur och miljö som har reagerat.

–Vi måste få veta vad som planeras i Finland och få säga vad vi tycker. Det är en grundläggande demokratifråga.

SIDORNA 4-5

Fartfylt. När Buu-klubben besökte Stadsbiblioteket i går var barnen i publiken genast med på noterna. De sjöng och dansade tillsammans med ledarna Cekar och Maja.

Foto: JONAS EDSVIK

Buu-klubben busade med barnen

REPORTAGE. Barnprogrammet Buu-klubben besökte stadsbiblioteket i Mariehamn igår. Besöket är en del av programmet för den nordiska biblioteksveckan Kura skymning som pågår till

och med söndag. Många barn, bland annat från dagiset Flaggskeppet och eftiset Kråkan, hade samlats för att träffa idolerna **Maja** och **Cekar**.

Och barnen var nöjda. Ledarna underhöll

med spex, sång och musik, lite bus och så delade de ut årets julkalender. Den som ville fick också Buu-klubbens egen stämpel. Och så pepparkakor förstås.

SIDAN 9

FINANSMOTIONERNA

Turism och befruktning i motionsflod

NYHETER. 68 finansmotioner där man föreslår ändringar eller kompletteringar till landshovsregeringens budgetförslag lämnade oppositionen in på måndagen.

Frisinnad samverkan föreslår höjda anslag till landbaserad turism.

Obundna vill göra Svinö till "Mariehamns Vaxholm".

Ålands framtid talar för engelskspråkig undervisning vid högskolan.

Socialdemokraterna föreslår att lesbiska par ska få hjälp med samhällsfinansierad befruktning.

Det är ett axplock ur motionsfloden.

Den långsiktiga resurs- och behovsplan som tidigare efterlysts i en gemensam motion kunde regeringen presentera igår.

SIDORNA 10, 11, 12

Fyrhjuling krossade konst i Eckerö

NYHETER. Konsten på åkern i Eckerö Storby får inte vara i fred.

Nu har någon kört på **Peter Winquists** installation. Spåren tyder på att föraren använde en terränggående fyrhjuling. Winqvist har reparerat skadan men är dyster:

–Jag arrenderar åkern och vill inte att någon skall göra intrång på den.

SIDAN 3

Foto: ERKKI SANTAMALA

Stadshus bytte ägare

NYHETER. Flera hus än vanligt i Mariehamn bytte ägare i oktober. Dyrast blev ett hus i Dalbo som såldes för 270.000 euro. I övrigt skedde många av månadens fastighetsöverlåtelser mellan släktingar.

SIDORNA 14-15

Fyra miljoner för Föglö

NYHETER. Budgetförslaget för Föglö år 2009 omfattar totalt över 4,3 miljoner euro, varav över 90 procent går till driften, och det räknas med ett överskott på cirka 150.000 euro. I förslaget finns inga större nya projekt, men gott om satsningar i mindre format.

SIDAN 12

6

familjen

I serien Sista vilan berättar kantor **Katrin Gwardak** om begravningsmusik.

7

familjen

"Det är givande att umgås med gamla."
ANNSÖFI JOELSSON I LUMPARLAND FYLLER 50 ÅR.

folk

24

Dagens ålänning, **Annette Rask** är ute och handlar julkort.

åland 24 ikväll

Till Sportmagasinet kommer **Terese Flöjt** och **Fredrika Sundberg**, vd och sportkoordinator för O-spelen.

Stort parti soffgrupper 3+2

Vardagar 10-19.
Lördag Söndag 11-16
tel. 17 570 fax 17 581

TILLFÄLLET

Lövuddsvägen, Möckelö

HÖSTTÄVLING

-Vinster för 900 euro

VILKEN SUCCÉ!

-Det var verkligen vad som behövdes i höstmörkret!
Svarskupongerna har kommit in i en rasande fart till vår reception. Nu har det, med hjälp av fru Fortuna, dragits **18 stycken** glada vinnare som får varsitt presentkort på **50 euro**.

De rätta svaren är:

1. **Seaborn** Vad heter vår nya avdelning för möbler, tavlor...? **First Class**
2. **Sparhallen** Hur mycket kostar Ålands Specialost per kilo hos oss? **8,58€**
3. **Madison** Vilket märke säljer vi i vår butik? **Jack&Jones**
4. **City Sport & Cykel** Vilket märke har vi på våra motionsredskap? **Tunturi**
5. **Viking Line** Vilken artist uppträder på Rosella 30.10? **Roland Cedermarck**
6. **Williams Buss** Var bokar du resor med Williams Buss? **Ålandsresor Resebyrå**
7. **ZicZac** Vilken är internetadressen till vår hemsida? **www.ziczac.ax**
8. **Ålands Färg&Tapet** Hur mycket kostar Ocean laminatgolv per m²? **37,40€/m²**
9. **GeFoto** Vilket märke är det på våra fotokiosker? **Fuji**
10. **EM** Hur mycket kan du spara som mest genom att byta säng hos oss? **3.500€**
11. **Ljungdahls Motorverkstad** Hur mycket är utrustningspaketet värt? **600€**
12. **KonsensHus Projekt Ab** Var ligger vårt nybyggda hus? **Godby**
13. **Ålands TV** Vilket GPS märke säljer vi? **Garmin**
14. **PAF** Vem är vår Bingovärdinna? **Linda Lampenius**
15. **TARA** Hur mycket fyller märket ESPRIT i år? **40år**
16. **Telebutiken** Var ligger Telebutiken? **Storagatan**
17. **Shell Select** Vad kostar våra nygräddade bullar per st? **1,20 €/st**
18. **Sundqvists Buss Ab** Vart åker vi den 26.1.09? **Costa del Sol**

Och vinnarna är...

VINNARE	PRESENTKORT
Anders Appel, Mariehamn	Seaborn
Adam Wiklund, Mariehamn	Sparhallen
Marita Lundberg, Jomala	Madison
Mona Eriksson, Hammarland	City Sport & Cykel
Gunnel Eriksson, Hammarland	Viking Line
Britt-Mari Ahlman, Mariehamn	Eckerö Linjen
Agneta Berg, Mariehamn	ZicZac
Jan Rimpilä, Mariehamn	Ålands Färg & Tapet
Tanja Lindholm, Mariehamn	Gefoto
Birgitta Olofsson, Vårdö	EM
John Egenfelt, Eckerö	Ljungdahls Motorverkstad
Maj-Britt Oksman, Lemland	Nya Åland
Monica Clemens, Mariehamn	Ålands TV
Erika Ståhlman, Jomala	PAF
Hillevi Jangefält, Hammarland	Tara
Anne-Lill Forsberg, Lemland	Telebutiken
Sara Lahti, Mariehamn	Shell Select
Iris Blomqvist, Emkarby	Sundqvists Buss Ab

Grattis!

Vinsterna kan hämtas från vårt kontor på Uppgårdsvägen 6 i Dalbo.

Nya Åland
☆☆☆

www.nyan.ax

Alltid nära dig

11-16.11

Griskotletter

..... kg **7,80**

Soppkött av nötboge

..... kg **8,80**

Äkta knackkorv

500 g (8,78kg)

..... pkt **4,39**

Kungsgård ost

ca 800 g

..... kg **9,50**

Korvbröd

5 st/150 g (EP 11,33/kg)

..... påse **1,70**

Nyhet! Svärmorslimpa

520 g (EP 5,56/kg)

..... st **2,89**

Havrekex

175 g (EP 5,66/kg)

..... st **0,99**

Lingon

200 g, djupfrysta (EP 5,50/kg)

..... påse **1,10**

PLUSSA

NOVEMBER MÅNADS PLUSSA ERBJUDANDEN

Ägg Kultamuna

10 st/580 g, från frigående höns

MED PLUSSAKORT

(EP 2,40/kg)..... st **1,39**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 3,09/kg) st **1,79**

Bärsoppor VALIO

1 kg olika smaker

MED PLUSSAKORT

(EP 1,75/kg)..... 2 st **3,50**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 1,99/st)kg **1,99**

Kiwi ask

500 g, Grekland

MED PLUSSAKORT

(EP 1,98/kg) ask **0,99**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 2,98/kg) ask **1,49**

Carlsberg öl

0,33 l, 24-pack burk, inkl. pant

MED PLUSSAKORT

(EP 2,06/l) st **19,95**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 2,44/l)st **22,95**

Klementiner

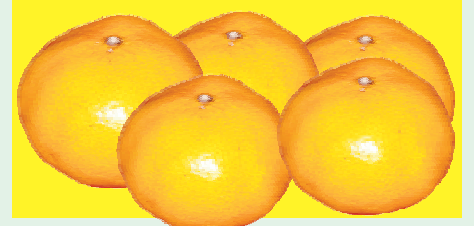
1,5 kg:s påse **PÍRKKA**

MED PLUSSAKORT

(EP 1,32/kg)..... påse **1,99**

UTAN PLUSSAKORT

(EP 1,66/kg)påse **2,49**

God betjäning. För dig.

• Mariehamn:	Citylivs,	• Jomala:	Sven Mattsson
• Brändö:	Einar Holmberg	• Lumparland:	Matboden
• Geta:	Getaboden	• Vårdö:	Vårdö Närbutik
• Föglö:	Föglöbutiken	• Saltvik:	Kvarnbo Butiken

Gav resultat. Verksamhetsledare Stefan Simonsen och beredskapschef Andreas Karlsson var redo inför Operation Hungerdagen i september. Man hoppades samla in mer pengar än någonsin tidigare, och det gick som planerat.

Foto: JONAS EDSVIK

Rekord för Hungerdagen

Årets största Röda Kors-insamling, Operation Hungerdagen, slog alla tiders rekord på Åland i år. Totalt gav insamlingen 31.702,22 euro, vilket motsvarar 1,17 euro per ålänning.

I ett pressmeddelandet från Röda korset berättas att Åland ligger på topp i Finland när man tittar på ökningen och distriktet ligger tvåa, efter Åbolands distrikt, vad gäller resultatet per invånare.

Stefan Simonsen, verksamhetsledare, vill passa på att tacka alla som bidragit och jobbat med insamlingen.

”Genom er kan vi hjälpa dem som antingen här hemma eller där ute i världen behöver all hjälp som de kan få.” skriver Simonsen i meddelandet.

År 2007 samlade Ålands röda kors in 27.334,26 euro i samband med Hungerdagen. År 2006 gav insamlingen 26.559 euro. (ab)

Man anmälde att han drogats

■ En man har anmält att han kan ha blivit drogad på Dinos bar på lördagskvällen.

Enligt polisrapporten skall han ha fått en blackout efter att han druckit en drink. När han vaknade hemma hos sig märkte han att han blivit av med sin mobiltelefon.

Det är inte ovanligt att sådana misstänkta drogbrott anmäls på Åland. Men hittills har ingen sådan anmälan lett till åtal.

Den som köper en drink på krogen bör inte lämna den oövakad, är kommissarie Olof Lindqvists råd. (pd)

Skadegörelse i staden

■ På Torggatan, i närheten av Torget, slog någon sönder en vindruta på en personbil på söndagskvällen.

En ruta krossades vid terminalen i Västerhamn på lördagen. Samma dag blev det bråk ombord på ett kryssningsfartyg. En person blev slagen i huvudet och en stereo skadades.

En navkapsel stals i onsdags från en bil som parkerats vid en servicestation i staden.

Och polisen undersöker en tjugoeuros sedel som man misstänker att är förfalskad. Sedeln påträffades på ett kryssningsfartyg. (pd)

Eckerökonst blev nermejad

Reparerad. Peter Winquist har byggt upp installationen igen efter att någon kört på den.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Ett konstverk i Eckerö Storby har saboterats igen.

Peter Winquists installation på åkern i Storby, som han arrenderar för konstverk, blev sönderkörd någon gång mellan torsdagen och fredagen förra veckan.

– Förmodligen har någon

kört med en terrängfyrhjulig. Installationen är delvis nerbruten, säger Winqvist.

Han har byggt upp den igen.

– Tanken är att den skall ändras med årstiden. Jag tänker inte ge upp för det här.

Någon eller några personer tycks ha bestämt sig för att

konsten inte hör hemma på åkern.

Inte första gången

År 2003 saboterades **Simon Häggbloms** gummihus Ithaka och hans följande konstverk Vita Huset fick inte heller vara i fred.

I början av sommaren polisanmälde Winquist att någon

hade skurit sönder en flagga vid installationen. Hittills har polisen inte hittat någon skyldig.

– Det är tråkigt att sådant inte blir uppkälat. Jag arrenderar åkern och vill inte att någon skall göra intrång på den. Det är inget provocerande som visas här.

Fordonsspåren på åkern vi-

sar att någon har kört rakt på installationen och att avsikten har varit att skada konsten.

– Det är förmodligen någon som inte har något annat att göra, tror Peter Winquist.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Galaxys nya system trafikerar på Åland

I vår sätter Tallink Silja in ett nytt fartyg – ännu odöpt – på linjen Tallinn-Stockholm.

Fartyget, som är tvilling med Galaxy, kommer att angöra Mariehamn på vägen.

Nya Åland har talat med Tallink Siljas operativa chef **Mikael Lindholm** som berättar att fartyget ska döpas den 5 december.

– Namnet är hemligt fram till dopet, säger han.

Det nya fartyget sätter i gång en ny karusell där färjorna ersätter varandra på de olika rutterna.

Nybygget – som byggs på varvet i Nådendal – ersätter Romantika på linjen Tallinn-Stockholm. Romantika flyttas till linjen Riga-Stockholm där hon kompletterar Silja Festi-

Likadant. Tallinks nybygge är systerfartyg till Galaxy.

Foto: ERKKI SANTAMALA

val. Regina Baltica blir på så vis överflödig och bjuds troligen ut till försäljning.

Det nya fartyget kommer att angöra Mariehamn på samma

tider som Galaxy – ankomst 00.50 från Stockholm och 04.50 från Tallinn.

ANNIKA ORRE

Inga personskador. Lyktstolpen fick sig en knäck, bilden en rejäl buckla – men bilisten klarade sig.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Körde av vägen i Lillängen

En sportbil körde av vägen och in i en lyktstolpe i Lillängen i går.

Bilisten var på väg längs Lillängsvägen i västra Mariehamn i nordlig riktning när han tappade kontrollen över sportbilen, en Chevrolet Camaro. Hur fort han körde är

inte klart, men hastigheten var för hög, konstaterar polisen.

Bilen fick plåtskador på höger framdörr vid krocken och slirade sedan vidare i en ny riktning. Den blev stående längs med gång- och cykelbanan cirka 30 meter från lyktstolpen. Föraren skadades inte. (pd)

Många miljöhot runt Åland

Ålands natur och miljö:
Åland har inte blivit tillfrågade om Olkiluotos planer

Åland får yttra sig över det planerade slutförvaret vid Forsmarks kärnkraftverk, men när ännu en reaktor planeras i Olkiluoto, med slutförvar, står landskapet på sidan.

Det upprör föreningen Ålands natur och miljö.

I både Forsmark och Olkiluoto – ungefär lika långt från Åland över vattnet båda två – planeras som bäst slutförvar för högaktivt avfall från kärnkraftverken. Lagren ska enligt planerna placeras under havet, gemensamt för alla Östersjöländer och med Åland som närmaste granne.

I MKB-processen som rör Forsmarks planerade slutförvar har Åland rätt att yttra sig. Landskapsregeringen har meddelat att landskapet godtar upplägget för MKB-processen och att man vill vara delaktig i det fortsatta arbetet.

Åland har involverats via Esbokonventionen som säger att grannländerna ska höras. Miljöministeriet i Finland, som fått ärendet från Sverige, har skickat det vidare till Åland.

Rågrannen hörs inte

Men när det gäller Olkiluoto är läget ett helt annat. Trots att Åland kan räknas som rågranne, utan att vara en egen stat, har landskapet inte involverats i planeringen överhuvudtaget.

–Miljökonsekvensbedömningen för den planerade fjärde kärnkraftsreaktorn i Olkiluoto är redan klar och slutbehandlad, utan att Åland har getts någon möjlighet att yttra sig, säger

Demokratifråga. Tove Teir-Siltanen (till vänster), Gunda Åbonde-Wickström och Anna-Linnea Rundberg i Ålands natur och miljö är kritiska till att Åland inte är en självskriven part i hörandeprocessen kring planeringen av Olkiluotos fjärde reaktor och det planerade slutförvaret av högaktivt, utbränt kärnavfall under havet vid anläggningen.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Gunda Åbonde-Wickström, Anna-Linnea Rundberg och Tove Teir-Siltanen.

Åland berörs

Nu är nästa steg på gång, också utan att landskapet hörts. Ålands natur och miljö har tagit reda på att 12 november – i morgon – är slutdatum för utlåtanden över ansökan om principbeslut för Olkiluoto 4 i stöd av kärnenergilagen, det viktigaste beslutet i hela processen. Principbeslutet ligger som grund för det politiska beslutet som sedan tas i riksdagen.

–I sak är det kristallklart. Åland berörs lika mycket om något händer i Olkiluoto som

i Forsmark, och Esbokonventionen borde naturligtvis omfatta också autonoma regioner.

Att Åland står utanför är att ignorera regering och parlament i ett självstyrande område, konstaterar de.

–Vi måste få veta vad som planeras i Finland och få säga vad vi tycker. Det är en grundläggande demokratifråga.

Ger utlåtande ändå

Föreningen kommer att agera och skriva utlåtande även om ingen bett om det. Kontakt har tagits med riksdagsledamoten **Elisabeth Naucér** och samtal har också förts med miljöminister **Katrin Sjögren**.

Gunda Åbonde-Wickström har pratat med överinspektör **Jorma Aurela** på arbets- och näringsministeriet.

Just nu byggs Olkiluotos tredje reaktor, världens hittills största. ”Skandalbygge”, betecknar föreningen bygget som efter alla byggfel som uppdragats och budgetöverskridningar på cirka en och en halv miljard euro. Nu planeras alltså den fjärde reaktorn av Industrins kraft trots bekymren med bygget av den tredje reaktor, trots att regeringen inte – ännu åtminstone – gett klartecken.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Också Fortum och Fennovoima

De två övriga kraftbolagen som planerar minst ett kärnkraftsbygge var är Fortum som verkar i Lovisa och Fennovoima som har bland andra Ålands elandelslag som delägare.

Fennovoima utreder som bäst Strömfors, Simo och Pyhäjoki som tänkbara orter.

Nästa bolag som når utlåtan-destadiet är Fennovoima där tiden går ut 22 december. Fortum har inte sagt något datum.

Posiva är det bolag som planerar för slutförvar under havsbotten i Olkiluoto. För ett par veckor sedan lämnade Posiva in ansökan om att få

utöka sitt planerade slutförvar till att gälla också den planerade reaktorn.

Detta tolkar Ålands natur och miljö som att just den här reaktorn har lättast att få tillstånd när slutförvaret är ”ordnat”.

Vid det seminarium som hölls i Mariehamn för en tid sedan framhöll **Nils-Axel Mörner** från Sverige att det högaktiva avfallet borde förvaras på land där det kan kontrolleras, inte i djupa hålor under havet där inget kan göras ifall avfallsbehållarna börjar läcka.

–Hur tänker man när man vill gräva ner avfallet 3 km ner i jorden och sedan bara hoppas på det bästa, undrar Ålands natur och miljö.

ANNIKA ORRE

Industrins behov styr

”När industrin säger att elbehovet ökar är det ytterst viktigt att regeringen säkerställer tillgången”.

Så sa Finlands näringsminister **Mauri Pekkarinen** enligt Hufvudstadsbladet när han presenterade regeringens långsiktiga klimat- och energistrategi förra veckan. Den här veckan kommer strategin till riksdagen för behandling.

Finlands totala energiförbrukning ska sluta öka under 2010-talet. Men i strategin bedömer regeringen att elbehovet kommer att öka med 10 procent på tio år och att ytterligare ett nytt kärnkraftverk behövs utöver det som byggs i Olkiluoto just nu för att minska importbehovet på 2010-talet. EU kräver att den förnybara energins andel av

energiproduktionen ska öka, en ekvation som regeringen försöker lösa främst med vindkraft och biomassa.

Organisationen Finlands näringsliv tackar för stödet, men säger också att regeringen underskattar behovet av tilläggskapacitet.

Greenpeace underkänner klimat- och energistrategin. EU står i beredskap att kräva 30 procents i stället för 20 procents minskning av koldioxidutsläppen fram till 2020, något som regeringen inte beaktat, och att vissa av de lösningar som regeringen förespråkar – kärnkraft, palmolja och torv – inte är hållbara.

Den planerade vindkraftsatsningen applåderas – samma stödprogram som är i bruk i nästan alla andra EU-länder ska nu tas i bruk också i Finland.

ANNIKA ORRE

Överingenjör Jorma Aurela, näringsministeriet:

Ålands åsikter tas nog tacksamt emot

Åland har inte tagits med på listan över remissinstanser när kärnkraften byggs ut i Olkiluoto – men landskapet får gärna ge sina synpunkter ändå.

Nya Åland har intervjuat **Jorma Aurela**, överingenjör på arbets- och näringsministeriet i Finland, för att höra varför Åland lämnats på sidan i den MKB- och remissrunda som pågår kring den planerade fjärde reaktorn och slutförvaret under havet vid Olkiluoto kärnkraftverk.

Tiden ut i morgon

I morgon går tiden ut för remissvaren om ansökan om

principbeslut för Olkiluoto 4. Samma dag går tiden ut för utlåtanden för slutförvaret som avfallsbolaget Posiva hanterar.

–Om Åland vill säga något så hör vi naturligtvis Åland. Både Ålands natur och miljö och landskapsregeringen får ge utlåtande om ansökan om principbeslut och slutförvar. Ni får ta den tid ni behöver. Nu är bästa tiden att ge utlåtande eftersom principbeslutet ligger till grund för behandlingen i riksdagen, säger han.

Åland har inte inbjudits särskilt i processen trots närheten till Olkiluoto, medger han.

–Listan över remissinstanser lever hela tiden. Den som visar intresse tar vi med på listan.

I Hufvudstadsbladet

I MKB-processen ingår alltid information och uppmaning till medborgarna att ge sina synpunkter, påpekar han.

–Vi har annonserat i Hufvudstadsbladet och i finska tidningar. Till exempel i måndagens Hufvudstadsbladet hade vi en annons om att rapportförfattaren och remissrundan har börjat för Lovisas tredje reaktor.

Han tycker inte att Åland som självstyrd region behöver någon särskild inbjudan för att yttra sig.

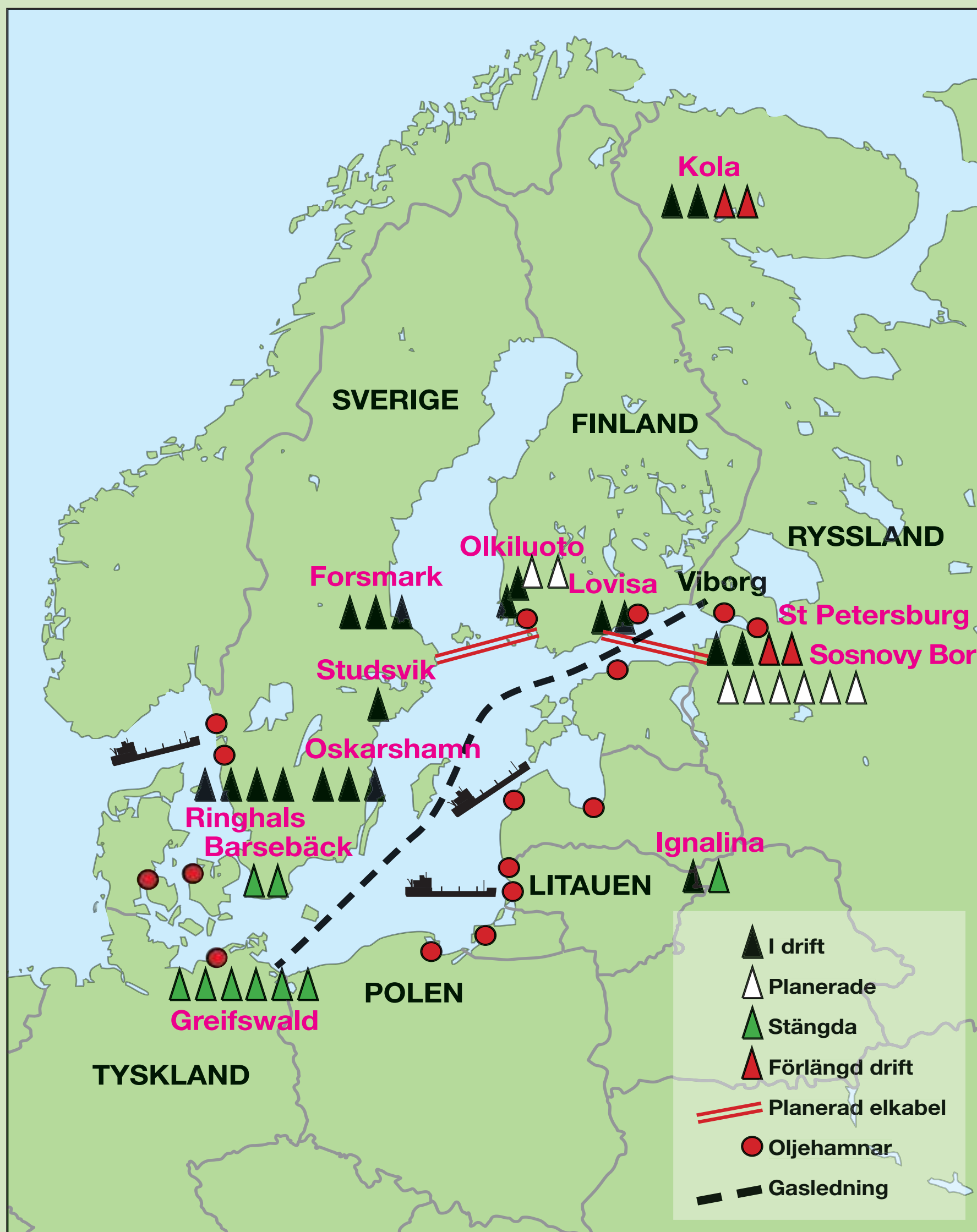
–Det är ju bara att läsa våra

sidor på nätet, andra tidningar utom de lokala eller kontakta oss.

Men Åland har ju egen lagstiftning när det handlar om vatten och miljö. Är det inte skäl nog att automatiskt ta med Åland på er lista?

–Nästa gång skickar vi säkert brev eftersom Åland har visat intresse nu. Jag beklagar att vi inte tänkte på Åland den här gången, och jag blir glad om landskapsregeringen kontaktar mig så att vi kan komma överens om ett datum för utlåtandet.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Källa: www.greenworld.org, Finlands miljöcentral och Nord Stream.

Grafik: MONICA FOGELSTRÖM

Åland drabbas om något händer

Över 30 kärnkraftsreaktorer – i drift, planerade och stängda – omger Östersjön.

En gasledning planeras på havsbotten där hundratals tusen ton kemikalietunnor ligger sedan andra världskriget, och risken för oljeutsläpp är ständigt aktuell på grund av alla oljehamnar.

Kartan här intill visar en del av de miljöhot som omger Åland. Den är inte komplett – till exempel saknas de pla-

nerade slutförvarn för högaktivt kärnbränsleavfall och de 3-5 planerade kärnkraftsreaktorerna i Finland där placeringsorten inte är klar – men den visar med all tydlighet att Åland drabbas ifall en olycka skulle hända.

Nord Stream planerar en gasledning från Ryssland till Greifswald i Tyskland. Inte heller den är ofarlig – trycket kan leda till explosioner och läckage, och det största hotet är de cirka 300.000 ton kemikalier i tunnor som dumpades under andra världskriget.

Ingen vet exakt var tunnorna ligger och i vilket skick de är, och ingen vet heller vad som händer om arbetet med att lägga ner gasledningen på havsbotten sker där tunnorna dumpats.

Kärnenergi på export

Företaget BaltEnergo står för planeringen av en elkabel på havsbotten från Ryssland till Finland, Sverige och andra länder. BaltEnergo får stöd från Rysslands regering för att planera ledningen genom vilken Ryssland ska

exportera kärnkraftsenergi från Sosnovy Bor.

Enligt organisationen Greenworld i Ryssland är den största risken för Östersjön att Sosnovy Bor saknar lagringsmöjligheter för det högaktiva avfall som uppstår och att produktionen inte motsvarar de krav som ställs i de länder som köper kärnenergin.

Ledningsplanerna visar också att länder och områden blir allt mer beroende av varandra och att det blir allt svårare att hålla koll på hur

energin produceras. Energibolag går ihop över gränserna och ansvarsfrågan riskerar att bli svår att greppa.

Oljetransporter

Varje dygn trafikeras Östersjön av mängder av oljefartyg. Oljehamnarna främst i Ryssland byggs ut, och med det ökar också riskerna för oljeutsläpp.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Så säger folk på stan

1. Vad är det största miljöproblemet på Åland?
2. Vad tycker du om att det planeras att byggas slutförvar för kärnkraftverk i Ålands närhet?

Margareta Eriksson, 73 år.

1. Det är för mycket bilar, jag tycker det är bra med stadsbussen som vi har gratis. Sen är det väl jordbruket och fiskodlingar. Men det kommer fler och fler miljöbilar, det är bra.

2. Jag tycker inte om det, det skrämmar mig.

Tina Dahlblom-Landell, 41 år.

1. Bilarna, vi har för många bilar och alla åker ensamma.

2. Det låter skrämmande. Avfallen blir kvar där, jag tycker inte om det.

Lars "Lasse" Eriksson, 85 år.

1. Det måste vara föroreningen av Östersjön, vattnet blir smutsigt.

2. Det tycker jag inte om.

Björn Ekblom, 51 år.

1. Förorening av Östersjön, övergödningen.

2. Slutförvaringen tycker jag inte att man skall ha, jag tror inte att tekniken har kommit så långt

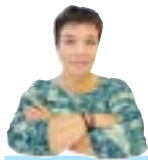

Sara Johansson, 15 år.

1. Bilarna, alla har för många. Övergödningen i Östersjön är inte heller bra.

2. Det är dåligt.

Text och foto:
SARA HELLING (PRAO)
redaktion@nyan.ax

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax

Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

BORIS

Vi firar1-15 år

Nygifta

Joar Lindroos i Hammarland Marsund fyller 5 år i dag, den 11 november. Han gratuleras av mormor och morfar.

Lucas Törnqvist på Blåsippstränd i Mariehamn fyller 10 år i dag. Han gratuleras av mamma, pappa, Linn och Liam.

I lördags, den 8 november, vigdes i kapellet i Sjö kvarteret **Jonas Oskar Lindvik** och **Malin Linnéa Palmqvist**, båda från Mariehamn. Bruden tar namnet Lindvik. Vigselsförrättare var församlingspastor Peter Karlsson.

Gratulerar50 år

GUN-BRITT ERIKSSON
Namn: Gun-Britt Alice Eriksson.
Född: 17 november 1958 i Lumparland Lumparby.
Bor: i Jomala Prestgården.
Yrke: kanslist och löneräknare.
Intressen: tycker om att läsa, handarbete och umgås med folk. Hjälper ibland sin bror **Jan** i arbetet med jordbruket och är aktiv inom Folkhälsan sedan 1993.
Familj: sambon **Tom Mattsson**, barnen **Josephine**, **Irene** med pojkvännen **Jamal**, **Jonas** med flickvän **Linda**, och **Conny**.
Födelsedagen: Jubilaren är bortrest och firar med familjen.

Ida 2,5 år fick en syster den 6 november klockan 04.30. Lillasyster ska heta Isabelle och hon vägde 3.440 gram och var 52 centimeter lång då hon föddes. Föräldrar är Johanna Häggblom och Conny Sundberg som bor på Kasbergsvägen i Saltvik.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Kayleen Elisabeth ska denna flicka heta som föddes den 7 november klockan 02.28. Hon vägde då 3.450 gram och var 49 centimeter lång. Föräldrar är Julia Höglund och Samuel Samson som bor i Finström Godby. Foto: ERKKI SANTAMALA

Hallå där

Hallå där kontor **Katrin Gwardak**.

Vad kan man spela på en begravning?

–Nå, nästan vad som helst. Musikvalet är sällan något problem.
Vilken är den konstigaste musik du hört i samband med en jordfästning?
–Det var en låt med **Elvis**, nu minns jag inte vilken, men den spelades på en cd-spelare. Så kan man också göra, men just den Elvislåten tyckte jag inte passade så bra.
Finns det något musikstycke du skulle vägra spela?
–Ja. Låtar med rå text. Men

oftare måste jag säga nej på grund av att jag inte kan stycket eller för att vi inte får tag i noter i tid. Det kan också vara svårt att få det att låta bra med spel på bara en orgel, när inspelningen är gjord med stor orkester.
Har traditionerna ändrat?
–Jo, när det är äldre som jordfästes så blir det ofta traditionellt. Men när någon yngre avlidit kan det komma önskemål om ny musik. **Franks Sinatras** ”My Way”, spelar vi ofta, likaså **Ted Gärdestads** ”Sol, vind och

vatten” och **Ulf Lundells** ”Jag trivs bäst i öppna landskap”. ”Bridge over Troubled Water”, **Simon and Garfunkels** gamla låt, är också sedan länge omtyckt på jordfästningar.
–Vad som går an är lite olika från församling till församling. Prästerna vill gärna se texterna i förväg om det är nya låtar. Det viktiga är att de anhöriga tycker musiken passar.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Nöjda pappor på stan

1. Hur var din farsdag?
2. Vad fick du för presenter?
3. Vilka uppvaktade dig?

Bo Ginlund, 50+, Mariehamn
1. Den var jättefin.
2. En bok och ett hemlagat farsdagskort.
3. Mina barn **Josefine**, **Robert** och **Magnus**.

Jan Mattsson, 53, Hammarland
1. Den var väl bra.
2. En kram, en chokladask och en ros. Och sen fick jag ett mess av min son **Gustav** som är i Spanien.
3. Min dotter **Sigrid** och mina söner **Fredrik** och **Gustav**.

Hans Enberg, 65, Mariehamn
1. Den var bra.
2. Lite kläder och en fin middag.
3. Mina söner **Peter** och **Peik**.

Peter Sundberg, 44, Finström
1. Som vanligt, alltså bra.
2. Lite presenter, till exempel en halsduk.
3. Sambon och dottern **Malin**.

Kim Pihl, 25+, Mariehamn
1. Bara bra.
2. Kaffe på sängen och hemlagade presenter från barnen.
3. Mina barn **Sebastian**, **Alexander** och **Rebekka**.
Enkät: **VICTORIA SJÖBERG OCH ELIN KARLSSON (PRAO)**
redaktion@nyan.ax

TACK

Hjärtligt
TACK
och en jättevarm kram till Ålands spelmansgille, arbetskamrater, släktingar och vänner för gratulationer och sprakande blomsterprakt som ni skänkte mig på min 60-årsdag.
Siv Rosenberg

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning
undanbedes
vänligen. Bortrest.
Åke Börman

All uppvaktning
undanbedes
Göta Mattsson

Kom ihåg

■ ■ ■ **Antons Vänner:** Låtkurs med Esko Järvelä på Öningeby museet söndag 16.11 kl 11.00-16.00. Kursen riktar sej till personer med minst några års spelvana. Anmälningar till sive@aland.net eller till Inger H-J 0457 3613943.

■ ■ ■ **DUV-medlemmar:** Kom ihåg att anmäla er till julfesten fredag 28.11. Anmälan senast måndag 17.11 på tel 527371 eller 527362. Varmt välkomna!

■ ■ ■ **Ekologiska Odlarna på Åland:** Vi samlar in namn för ett GMO-fritt Åland och säljer bakverk till förmån för kampanjen på Godby-mässan 15-16.11. Sista chansen att skriva under för ett GMO-fritt Åland!

■ ■ ■ **Folkhälsan i Saltvik:** Höstmöte tisdag 11.11 kl 18.00 på Sunnarberg Vårdhem. Styrelserna för Folkhälsan och Röda Korset i Saltvik
■ ■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Höst-

möte tisdag 11.11 kl 19.00. Stadgeenliga ärenden, bildvisning av Frej Edsvik, fototävling ”djur”. Ny adress: Ålandsvägen 88. Obscura är på bokmässan på lördag. Missa inte bildvisningen med den tjeckiska fotografen Jan Pohribný fredag 14.11 kl 19.30 på Ålands hotell- och restaurangskolans auditorium. lördag Fotomässan 15.11.

■ ■ ■ **Hammarlads FBKs damer:** Auktion på Catharinagården tisdag 18.11 kl 19.00. Gåvor mottages med tacksamhet. Alla hjärtligt välkomna.

■ ■ ■ **Hälsöfrämjandet på Åland:** Styrelsemöte onsdag 12.11 kl 17.30 i Godby idrottscenter.

■ ■ ■ **L C Åland Freja:** Månadsmöte torsdag 13.11 kl 18.00 på Hotell- och restaurangskolan. Meddela Mia vid förhinder.
■ ■ ■ **Lumparlands marthaförening:** Möte torsdag 13.11 kl 19.00 på

Styrmansgatan 10 i Mariehamn. Charlotta Solax medverkar. Alla välkomna.

■ ■ ■ **Mariehamns marthaförening:** Kom ihåg handarbetsträffen hos Ulla, Parkgatan 8, tisdag 18.11 kl 13.00.

■ ■ ■ **PSA-gruppen:** Träff torsdag 13.11 kl 19.00 i HandiCampen. Föredrag.

■ ■ ■ **Skeppargården Pellas:** Litteraturafon söndag 16.11 kl 18.30. Katarina Gäddnäs-Karlsson och Isela Valve berättar om en del av höstens böcker. Servering. Alla välkomna!

■ ■ ■ **Södra Lemlands Martha-förening i samarbete med Ålands bildningsförbund:** Bokcirkel om Joel Pettersson startar tisdag 11.11 kl 20.00 med introduktion

på Lemlands bibliotek. Anmäl till Teresa Westmark, tfn 0457 3421874 el e-post antesas@aland.net. Alla intresserade välkomna!

■ ■ ■ **Södra Lemlands Marthaförening:** Möte hos Elin torsdag 13.11 kl 18.00.

■ ■ ■ **Ålands hyresgästförening:** Höstmöte torsdag 20.11 kl 18.00 i Ålands hotell- och restaurangskola. Program: Mise-info för hyresgäster. 30-årsjubileumssupé i restaurangen. Lotteri med fina vinster.

■ ■ ■ **Ålands hörsselförening:** Allsångscfé tisdag 18.11 kl 18.30 i Café Vreten. Folkhälsans all-aktivitetshus, Skeppargatan 11 i Mariehamn. Sture Söderlund leder allsången och Christer Liewendahl ackompanjerar på dragspel. Föreningen bjuder på kaffe/te och bulle. Anmäl dig till HandiCampens

reception tel. 527360, senast 14.11. Välkomna!

■ ■ ■ **Ålands synskadade:** Under Blindveckan ordnar föreningen i samarbete med FSS och Ålands Handikappförbund information om punktskrift för allmänheten på HandiCampen tisdag 11.11 kl 10.00-12.30.

■ ■ ■ **Ålands teknikkuster:** Ny energiteknik 08, onsdag 12.11 kl 10.00-15.00 i Lagtingets auditorium. Tema: Energi från Biomassa och Förgasning av fartygsbränsle.

■ ■ ■ **Ålands transportarbetare:** Kurstillfälle för alla medlemmar på Ålands Sjösäkerhetscentrum lördag 29.11 kl 12.00-15.00. Vi provar på att använda livräddningsutrustning som används ombord på fartyg. Anmäl dig senast 26.11 till Uffe Gustafsson tel 04575958426. Kursen är gratis och kaffe med tilltugg serveras.

Karpar lär Annsofi Carpe diem

Höstsolen är på besök i Annsofi Joelssons trädgård.
–Carpe diem är en klyscha, ändå ligger det mycket i att man ska tänka på att njuta här och nu, säger hon och nyper i de orange ringblommorna på köksbordet. Jag hoppas att jag får mer förstånd småningom att kan ta det lite lugnare och njuta lite mer.

Hos farmor

Annsofi föddes in i en syskon-skara bestående av inte mindre än åtta barn i ett hus helt nära, på andra sidan kullen.
Det blev så att flickan Annsofi fick stanna hos farmor Helen och farfar Timo när hon var i treårsåldern.
Farföräldrarna hade ett litet jordbruk och bland farföräldrar, föräldrar, syskon och alla djur växte hon upp.

Extra famn

Det var till farmors och farfars Landers hon återkom i vuxen ålder. Och farmor blev kvar i huset.
–Hon blev en extra famn för barnen som alltid var hemma och det var mycket värdefullt att ha henne hemma hos oss, också därför att Lennart ofta var på resa och det gav mig lite mer frihet när barnen var små.
Ända fram till några veckor före sin död 1997 kunde farmodern bo kvar där hemma.
–Hon hjälpte till med barnens läxor och höll sig nog bra i form genom att vara behövd. En sådan ålderdom skulle man unna alla.

I Sverige

I ungdomens ystra dagar, som Annsofi uttrycker det, träffade hon Lennart från Jomala Möckelö. De förlovade sig och flyttade till Stockholm där de stannade i 4,5 år. Båda utbildade sig under dessa år. Hon blev undersköterska.
–Jag längtade hem hela tiden.
1980 kom de båda tillbaka till Åland och de gifte sig ett par år efteråt. De köpte och flyttade in i farmors hus – och

Fakta/Annsofi Joelsson 50 år

Namn: Edna Annsofi Margareta Joelsson, född Williams.
Född: den 17 november 1958 i Lumparland Krogstad.
Bor: i farmor och farfars hus Landers i samma by.
Yrke: primärsköterska, utbildad till undersköterska i Sverige.
Familj: maken Lennart, barnen Kristoffer, Madelene och Sebastian. Bara Sebastian bor kvar hemma.
Födelsedagen: firas med öppet hus på ungdomslokalen Furu-borg på lördag den 15 november från klockan 18.00.

ihop med farmor.

Ösa ur brunnen

Under tio års tid var Annsofi hemma med barnen.
Hennes yrkesarbete har hela tiden inneburit umgänge med åldringar.
–Det är så givande att umgås med de gamla och visst ska man ge sig tid att prata med dem och lyssna noga. De har ett helt liv att gräva ur – jag brukar kalla det för att ösa ur brunnen.
Numera arbetar Annsofi med åldringsvården i kommunen. Hon har med sina kolleger sin station vid Kapellhagens omsorgsboende och beger sig också ut till ett tiotal äldre som bor kvar i sina hem.

Politisk aktiv

En gång i tiden valde hon centerkvinnorna. Numera är det ”bara” centern.
–Jag har absolut inte ångrat att jag engagerade mig politiskt. Det har gett mig större förståelse för samhället och många nya insikter. Det är faktiskt roligt att få vara med, att vara en av dem som bestämmer, som det heter.
I mitten av 1980-talet kom hon med i kommunpolitiken. Numera är hon vice ordförande i fullmäktige, hon har varit med i centerns centralstyrelse under många år och hon är ordförande i landskapets kulturdelegation.

Majas syster

Redan i skolåren spelade Annsofi teater. I ungdomsföreningen i Furuborg fick hon vara med i en pjäs regisserad av Paul Lindman.

I filmen om Stormskärs Maja spelade hon Majas syster Greta.
–Visst var det roligt! Men det blev oerhört mycket väntande vid filminspelningen i Hammarland Skarpnåtö. Jag for hemifrån vid sju på morgonen och kom hem med taxi vid tiotiden om kvällen och resultatet blev kanske en minuts färdig film.
Många lumparlänningar var engagerade i filmen och ungdomarna skar till vass till ett tak på en stuga som var med i filmen.

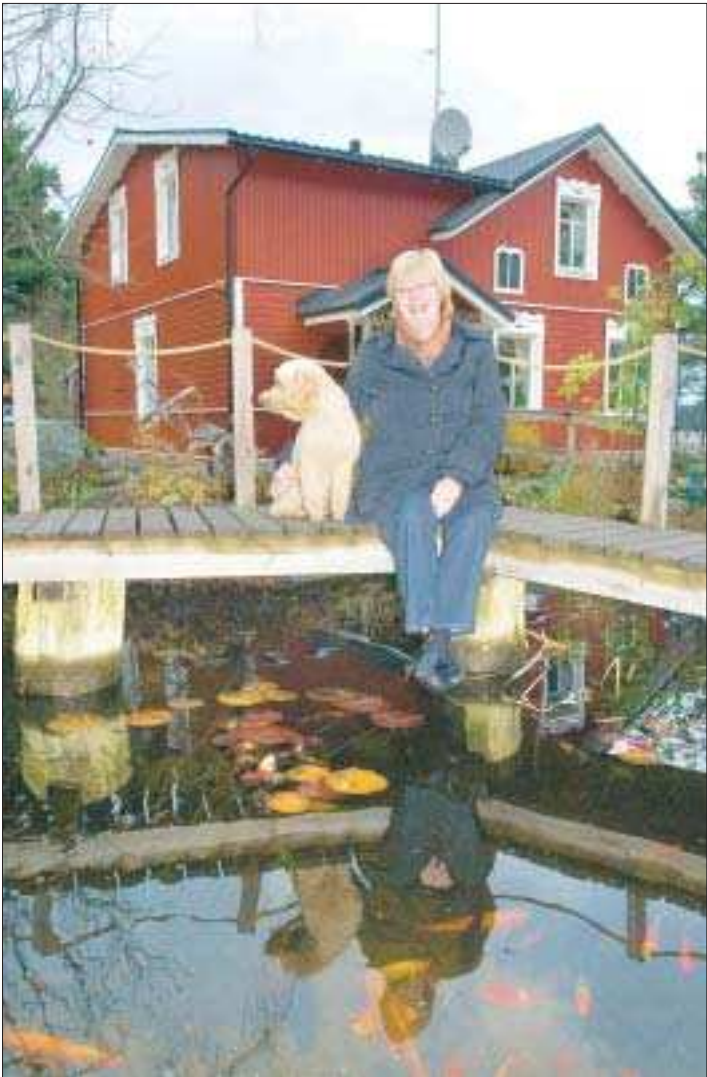
Sommarteater

Numera är hon antagligen mera igenkänd som ”Greta-Lisa” på Pellas, en figur i Mirjam Öbergs pjäser.
–Greta-Lisa har jag liksom lärt känna genom åren. Hon är bestämd, ansvarsfull och lite girig. Det är inte att undra på, hennes man tar allt så lättvindigt.
Pellas sommarsteater började 1999 med ”Räkenskapskalaset”. Sedan har det blivit lite olika roller.
–I somras var allt annorlunda när Kent Ekberg var regissör och vi flyttade runt 200 löklådor på scenen.
Några problem med åländska i föreställningarna har hon inte. Hon kan sin lumparländska. Det märks att hon står stadigt på den röda graniten.
–Traditioner är viktiga. De ger trygghet.

Från frön

Nu tycker hon det ska bli otroligt intressant att se vad barnen hittar på med sina liv. Kristoffer har pluggar marinbiologi i Lysekil, men läser

PRATSTUNDEN

Matte på spången. Annsofi Joelsson i Lumparland Krogstad tillbringar en stund varje dag i sin trädgård. Här kikar hon på dammens invånare, karpar, guldfiskar, guldida och en tioårig mört (!) tillsammans med pudeln Charlie. Att njuta för stunden tränar hon på. Arbetet i trädgården hjälper.
Foto: ERKKI SANTAMALA

numera till sjökapten, Madelene har gått på en teaterutbildning i Skara, men siktar nu på ett arbete inom missbrukarvården, medan Sebastian går på Ålands handelsläroverk.
Det är med barnen som trädgården, där hon helst driver upp plantorna från frön.
–Det är så spännande att se hur det växer. Att se hur något så litet kan växa till sig och bli så mycket mer!
Fotnot: Carpe diem är latin

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

och betyder fånga dagen, men bör snarare tolkas som ta vara på dagen, njut av dagen eller njut av den flyende dagen.
Källa: Wikipedia

100 ord

från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

ÅLANDS GILLET

Ålands Gillet inbjuder till Luciafest lördagen den 6 december i Fyren Kärrtorp. Glögg serveras vid ankomst. Festen börjar med Luciatåg. Jiges Orkester underhåller oss med all sång medan vi äter gröt och skinksmörgås. Kaffe & tillbehör.
Den som vill ha en julkapp, tar med en värd c.a 30:-. Tänk på att det skall passa alla, gärna förbrukningsvara. Under kvällen kommer tomenissarna att dela ut julklapparna. Vi kommer att sälja lotter. Entré 120:- Barn under 12 år gratis.
Anmäl er senast 1.12 till Eva L. 08/771 18 10, eller Hildegard.S. tel 08/659 79 93.
Har ni barn eller barnbarn som vill gå med i luciatåget. Kontakta Eva snarast.

SPELA

BINGO

med lyckotavla

På Paf Casino

på Torggatan 14

alla TORSDAGAR kl. 19

- 5 raders BINGO
- Lyckotavla, vinster 34€ – 336 €
- Kvällens poängplockare: 3 kg kaffe och 1,5 kg kaffe

MATHIS

Anten

DIABETSFÖRENINGEN PÅ ÅLAND R.F.

INBJUDAN

- ❖ Kommer du i ditt arbete i kontakt med barn och unga med diabetes?
- ❖ Har du frågor och funderingar över barn med diabetes?

Diabetesföreningen firar världsdabetesdagen genom att ordna ett diskussionstillfälle om den här frågan

måndagen den 17 november kl 19.00 på Röda Korsgården

Övriga intresserade också välkomna.

Anmälningar till Handicampen, tel 527 360 senast 14.11

VÄLKOMMEN!

OBS! Det händer

TISDAG 11.11 BIO
■■■ Bio Savoy kl 18.00.
Niko – på väg mot stjärnorna. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■■■ Bio Savoy kl 20.00.
007, Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

BLODTRYCKSMÄTNING
■■■ Röda Korsgården kl 10.00-12.00. Blodtrycksmätning för pensionärer.

FÖRELÄSNING
■■■ Ålands Sjöfartsmuseum kl 18.30. "Bortglömda sjömansgravar". Sven-Erik Nylund har rest och fotograferat, men även forskat i arkiven om internerade sjömän jorden runt och berättar om sjömän i krig och de fynd han gjort.
■■■ Hotell- och restaurangskolan kl 19.00. Professor Barbro Gustafsson talar om "Självkänsla – vår resurs i livet".

INSAMLING
■■■ Storagatan 10, ingång från gården, kl 18.00-20.00. Julpaketinsamling för behovande i Lettland och Litauen.

KURA SKYMNING
■■■ Nordiska biblioteksveckan 10-14 november. "Kärlek till Norden" skriven av Eeva Kilpi.
□ Jomala bibliotek kl 19.00-20.00. Signe Järvenpää läser årets text.
□ Lemlands bibliotek kl 20.00-21.00. Bokcirkel om Joel Pettersson startar.

MUSIKCAFÉ
■■■ Jomala Rönngården kl 18.30. Stickcafé, Accordion Club underhåller.

NÖJE
■■■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar-dj.

UTSTÄLLNING
■■■ Godby församlingssal kl 18.00-20.00. "Tillsammans

i världen". Finska Missions-sällskapets utställning.

ONSDAG 12.11 BIO
■■■ Bio Savoy kl 18.00.
Niko – på väg mot stjärnorna. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■■■ Bio Savoy kl 20.00.
007, Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

FÖRELÄSNING
■■■ Folkhälsans allaktivitetshus kl 18.30. "Från stress till livsglädje". Madeleine Åsbrink, terapeut och författare uppmärksammas i svensk media.

INSAMLING
■■■ Storagatan 10, ingång från gården, kl 18.00-20.00. Julpaketinsamling för behovande i Lettland och Litauen.

NÖJE
■■■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Tony.

■■■ Parks bar kl 22.00. Richard "Räven" Holmgren.

SEMINARIUM
■■■ Lagtingets auditorium kl 10.00-15.00. Ny energiteknik 2008.
□ KI 10.00. Invigning av näringsminister Jan-Erik Mattsson.
□ KI 10.05-11.00. Befintliga bränslen och nya möjligheter. Pasi Makkonen, DrSci.
□ KI 11.00-11.30. Pyrolysgenererad bioolja. Börje Gevert, Docent.
□ KI 11.30-12.00. Biooljans användning idag. Lars Eriksson, Tekn.lic.
□ KI 12.45-13.15. Snabbpyroly av biomassa. Daniel Frosterud, Christian Berner.
□ KI 13.15-13.45. Biogrödor på Åland. Ulla Boman, föreståndare.
□ KI 13.45-14.15. Modern energimätning. Cai-Eric Ekström, Elverkschef.
□ KI 14.15-15.00. Vilka affärsmöjligheter öppnar sig? Paneldiskussion. Sverker Nyman, moderator.

Informationstillfälle för allmänheten

EU, Lissabonfördraget och Ålands näringsliv

Introduktion: Ålands ställning i EU

Diskussion

- Är det bra för Åland att vara med i EU?
- Vad borde förbättras?
- Hur blir det om vi går ur EU?
- Vad händer om Åland inte omfattar Lissabonfördraget.

Sammanfattning och slutsatser

- Konsekvenser av olika alternativ

Alla är välkomna att lyssna och diskutera

torsdagen den 13 november 2008 kl. 18.30

i auditoriet i Ålands handelsläroverk

Inbjudna: representanter för näringslivet

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND

liberalerna

Linnea Friman

Epost: linnea.friman@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Att kunna läsa och skriva och lära sej saker är bättre än hundra burkar dun-der-honung.

BAMSE

Välljudande med samspelta musiker

Musik

Konsert

Stråktrio ZilliacusPerssonRaitinen och Harry Mäki spelar Bernard Crusell, Sven-David Sandström, Magnus Lindberg och Johann Nepomuk Hummel. Lördagen den 8 november i St Görans kyrka, Mariehamn.

Den hyllade trion Zilliacus-PerssonRaitinen har under de senaste åren gjort sig känd för bland annat en teveinspelad tolkning av Goldbergsvariationerna, som belönades med en grammi 2004. Kritiker kåren har hyllat ensemblens vitalitet, klang och samspel.

I Mariehamn gav den en konsert med klarinettisten **Harri Mäki** i helgen. Dels med relativt nyskriven musik, bland annat en lustig komposition av **Magnus Lindberg**, dels musik av **Crusell** och **Hummel** – en från första stund välljudande resa i välskuren kostym.

Av den på sin tid firade klarinettisten **Bernard Crusell** spelades en lycklig och infallsrik klarinettkvartett. I den mozartska sötman ställdes i synnerhet ett ekvibrilistiskt och nyansrikt spel i ljuset, och i den andra satsen, himmelskt vacker och i släktskap med **Beethovens** mästerliga stråckkompositioner, en smäktande inlevelse.

Det är inte ofta man hör Crusell spelas med ett säkrare tonfall. Linjerna i musiken trädde fram tydligt, för att mer eller mindre helt sammanstråla slutligen.

Sylvassa toner

Men den som önskade fler dissonanser, kom antagligen att gilla konsertens nästa stycke; en triokomposition av **Sven-David Sandström**, med de talande satsbeteckningarna Fluente misterio-

Samspelta musiker. Besökarna i St Görans kyrka bjöds på en blodfull konsert. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

so/brutale, Elegico, Molto è tanza, Senza och Intro è finale – som verkligen blev tagna ad notam av Zilliacus-PerssonRaitinen.

Det finns många mysteriösa klanger i detta, ibland med en närmast skärande spänning, ibland ett sorts harmoniskt lugn – det senare särskilt i den tredje satsen, med dess sylvassa höjdtöner i violinstämman. Och jag frågar mig fortfarande: vilka märkliga budskap förmedlar inte det här verket, specialskrivet för ensemblen, vad

kan det tänkas säga? Det ingöt en respekt jag alltid känner i närvaro av högt stående musik eller poesi.

Övertygande

Det tredje verket sedan. Kompositionen ”Steamboat Bill jr” av den finländske tonsättaren Magnus Lindberg. Säkerligen har denna skapelse ett rörligt partitur, och den är avgjort inspirerad av **Buster Keaton**-filmen med samma namn från 1928.

Det är mycket stumfilm

över framförandet av **Kati Raitinen** och Harri Mäki; med en lekfull och ymnig tematisk ram, emellanåt med en näst intill manisk framdrift. Också detta övertygade, men var kanske lite tråkigt för den som ville ha något att begrunda.

I den avslutande klarinettkvartetten av Hummel visades sedvanliga prov på pregnanta löpningar och ett överflöd av enkla klanger. Det är en rätt så krävande musik, ömsom lugn och längtansfull, ömsom melankolisk

och vacker.

Ensemblens stora pondus, i synnerhet i yttersatserna, gör det helt angenämt att höra på dessa annars ganska mediokra tonfall. Också det triviala materialet känns adekvat.

En blodfull konsert på det hela taget, alltså. Och det är i sanning en raffinerad och samspelt grupp musiker, på alla nivåer.

MARTIN HÖGSTRAND
kultur@nyan.ax

En värmande romanskonsert

Musik

Konsert

Romansdrama i en akt i regi av Julia Westerberg. Idé och musikalisk instudering: Catherine Frisk Grönberg. Sångelever från bland annat Ålands musikinstitut. Piano: Henrik Löwenmark. Fredag 7 november i Margaretagården, Mariehamn.

Som beundrare av den nordiska romanskonsten, med företrädare som **Grieg** och **Sibelius**, kan jag ibland tycka att den tyska Lieden i allmänhet får ett något överdimensionerat konsertutrymme.

Men på fredagen fanns ett tillfälle att närmare bekanta sig med den nordliga romanskatten. Elever till **Catherine Frisk Grönberg** framförde verk av framstående tonsättare i ett projekt regisserat av **Julia Westerberg** och till ackompanjemang av **Henrik Löwenmark**.

Fruktbar pedagogik

Uppsättningen, i grunden ett

resultat av en fruktbar pedagogisk metod, lär redan ha vunnit uppskattning från svenska, finländska och europeiska sångpedagoger. Och det kan genast medges att detta ”Romansdrama i en akt” har stor potential som såväl konsertidé som instuderingsprojekt – ett projekt av i grunden helt intim karaktär.

Dramat var lyriskt från första stund, med kärleken i blickfånget – besvarad eller inte? – och musiken illustreras med ömsom hela, ömsom delar av sångensemblen, den sceniska motorn. Det blev en föreställning där kärleken fick höjd, ton och sångbar gestaltning, hela tiden med en god dynamik i dramaturgin.

Hålla balansen

Man kan emellertid tycka att dessa romantiska sånger framförda i följd är väl likartade till sitt melodiska och harmoniska stoff. Kanske hade den dramatiska stegringen vunnit på en något mer varierad repertoar. Hade man rent av kunnat lir-

ka fram ytterligare något som inte de klassiska sångcyklerna har att erbjuda? Viktigt är att aldrig gå till överdrift, att inte försjunka i romantisk sentimentalitet, att hålla balansen.

Men ensemblen fungerar bra som sådan, icke desto mindre som illustratör av sångsolisten. Allt förstärker dramat, ger det en förtätning som kan vara ovanlig för en romanskväll. Man förvånas över att denna idé inte oftare utnyttjas i instuderingsprojekt, eftersom den alstrar scenisk närvaro och nerv.

Klingar rent

I det här sammanhanget vore det fel att speciellt lyfta fram någon av sångarna, som alla gör bra ifrån sig.

Och stilen är rent klingande i ackompanjemang av Löwenmark. På det hela taget är det en varmt värmande konsert i den kulna höstaftonen.

MARTIN HÖGSTRAND
kultur@nyan.ax

Får beröm. ”I det här sammanhanget vore det fel att speciellt lyfta fram någon av sångarna, som alla gör bra ifrån sig.” skriver Nyans recensent. Foto: MARTIN LUNDBERG

Bortglömda sjömansgravar

berättar **Sven-Erik Nylund** om på Ålands sjöfartsmuseum i kväll kl. 18.30. Nylund har rest, fotograferat och även forskat om internerade sjömän jorden runt och berättar om sjömän i krig och de fynd han har gjort. Fritt inträde. □

Boken ”Vestnordiske vinjetter” kommer

att placeras ut på fem ställen i Mariehamn i dag kl 14.00. Den som hittar boken får behålla den eller ge bort den i present.

Författaren **Àrmann**

Reynisson har studerat ekonomi och var under 80-talet inflytelserik i den isländska finansvärlden. Nu publicerar han noveller och betraktelser om de västnordiska ländernas kultur. Boken är skriven på danska, färiska, grönländska och isländska.

Boken kommer att placeras ut i Norden och i New York. I Mariehamn kan man leta efter den på Ålands museum. Bagarstugan, Näringsavdelningens kafferum, Time Out i I Tiden och Mariehamns Stadsbibliotek.

Denna internationella händelses syfte är att få fokus på Västnorden och den Nordatlantiska regionen, att manifestera den Nordiska biblioteksveckan och samtidigt en gåva från Nordens Hus i Reykjavik som firar 40 års jubileum i år. □

Fotoutställningen ”Närbild” visas

i Finströms bibliotek hela november. **Thomas Sandell** har fotograferat sedan mitten av 80-talet och i den här utställningen har han med hjälp av ett närbildsobjektiv fångat naturen ur ett perspektiv som vi normalt inte betraktar den.

Utställningen kan ses under bibliotekets öppettider, måndag-torsdag kl. 12-20. □

Ålands läromedelccentral

fyller 40 år i år. Det firas med en historisk utställning fredagen den 14 november kl. 14-15 på Läromedelscentralen i Bibliotekshuset. □

Svenska folktingets förtjänstmedalj

delades ut till **Norman Westerberg** i Seattle den 9 november. Westerberg var Finlands honorärkonsul i Washington, USA (1985-2000) och vicetälman i Utlandsfinländarparlamentet för USA och Latinamerika (1998-2007). Westerberg har ålandsanknytning genom att hans hustrus syster och man bor på Åland.

Ålands emigrantinstitut nominerade Westerberg ”för hans omfattande insatser på det kulturella området, det svenska språket till fromma och för skapandet av goda kontakter mellan hans gamla hemland och USA.” □

Julstämning när Buu-klubben besökte bibban

Det doftar underbart av pepparkakor på Stadsbiblioteket i Mariehamn. Buu-klubbsledarna gör tomtetest och delar ut julkalendrar.

Man kan inte tro att det är den 10 november, för på stadsbiblioteket har julstämningen infunnit sig.

Som en del av den nordiska biblioteksveckan Kura skymningens program besökte Yles barnprogram Buu-klubben Mariehamns stadsbibliotek igår. Buu-klubbsledarna Maja och Cekar hade tidigare under dagen besökt daghem i Finström och Jomala, och klockan 14.30 mötte de barnen i Mariehamn.

– Vi börjar med lite gymnastik, vi ska lära er Buu-klubbens egen sång, säger Maja glatt.

Barnen stiger upp och sjunger med i sången. De piper som möss, hoppar på beställning och viftar med armarna över

huvudet. Stämningen är på topp.

Tomtetest

Efter sången är det dags för Cekar att göra ett tomtetest. Han ska slå in julkappar, smyga med en bjällra runt halsen och klä ut sig till tomt. Barnen hjälper till genom att berätta hur Cekar ska göra.

– Vänd på pappret! Bjällran ska vara runt halsen! ropar de i kör.

Efter busandet är det dags för buu-klubbsledarna att dela ut årets julkalender till barnen. Den som vill ska också få en buu-klubbstämpel. Köerna blir genast långa.

Spöket Laban

Långt bak i publiken sitter lilla Amelie Silverström. Hon har kommit ner till biblioteket med sin mamma för att träffa barnprogrammets ledare. Egentligen brukar hon inte titta på Buu-klubben, men hon följer intresserat ledarnas upptåg.

Fakta/Kura skymning

■ Årets nordiska biblioteksvecka genomförs den 10-16 november. Biblioteksveckan är Nordens och ett av världens största högläsningsevenemang.

■ Förra året deltog drygt 2600 institutioner i åtta länder.

■ Årets tema är Kärlek till Norden. Huvudförfattare är Eeva Kilpi från Finland. Barnens huvudförfattare är Guðrún Helgadóttir från Island.

■ Den första nordiska biblioteksveckan hölls hösten 1997 under temat Kura skymning – Ordet i Norden.

■ Kura skymning var från starten en aktivitet tänkt för vuxna. Men 1999, när en text om Emil i Lönneberga valdes för högläsningen, kom också barnen med. Sedan dess har de fått sin egen text och sin egen tid - de "kurar gryning" i skolor, på daghem och i biblioteken.

■ Antalet bibliotek som årligen anmält sig som deltagare i Kura skymning ökar stadigt och är nu uppe i cirka 1500.

Källa: Kura skymnings hemsida, www.bibliotek.org

Från tv. Yles barnprogram Buu-klubben besökte stadsbiblioteket igår som en del av biblioteksveckan Kura skymning. De bjöd på sång, musik och roliga upptåg.

Vad tittar du på för barnprogram hemma då?

– Greta gris och spöket Laban.

Trollteater

Även Katrina Hindersson har kommit till biblioteket för att träffa Buu-klubben. Hon berättar att hon brukar titta på barnprogrammet ibland, och ibland är det bra. Hennes mamma jobbar på biblioteket, så nu efter skolan gick hon till biblioteket för att se vad som händer där.

Har ni haft något annat Kura skymning-program i skolan kanske?

– Jo idag tittade vi på en teater. Jag kommer inte ihåg vad den

hette, men det var något med troll.

Kön till pepparkakorna börjar växa. Barnen studsar runt med sina nya fina julkalendrar. Ögonen lyser. Julstämningen är här.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 468

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Maja. Ledarna Maja och Cekar delade även ut julkalendrar till barnen. Men först av allt värmdes de upp med lite gymnastik.

ENTREPRENÖRER, HANTVERKARE, FÖRETAGARE... VISA ATT NI FINNS!

Det man inte vet att existerar har man inget behov av. Visa Era kunder vad Ni har att erbjuda, annonsera på

GULA SIDORNA

i telefonkatalogen!

Priser:	
RADANNONS	€ 29,95/rad
EGEN KOMPONERAD ANNONS minimistorlek 60mm svartvit	€ 2,45/sp mm
färg	€ 3,20/sp mm
(Alla priser inkl. 22% moms)	

Lägg till dina e-post och webb-uppgifter!

Alla dina telefonkataloguppgifter syns på internetlänkar hos t.ex. de åländska lokaltidningarna. Till och med telefonkatalogsannonserna exponeras på webben!

Det här syns i både katalogen och på internet

1. Vita sidorna
2. Gula sidorna
3. Gula sidornas annonser
4. Dina länkar till din e-mail eller websida!

PS! Annonser och uppgifter i yrkesregistret införes oförändrade ifall anmälan om ändring ej inkommit senast 25.11.2008.

Nya annonser och ändring av tidigare införda annonser bör inlämnas i **originalutförande**.

Mariehamns Telefon Ab

Ålandsvägen 52, 22 100 MARIEHAMN, tel. 27 044, fax 15 900

Ålands Telefonandelslag

Hantverkargränd 1, 22150 JOMALA tel. 41 053, fax 41 299

10 år med

Rocky

25%

43,50€ (58€)

Köp med Nyankortet på **Mariehamns Bokhandel**, Torggatan 14, tel 19 745

Detta praktverk innehåller Rockymaterial från starten 1998 och tio år framåt. Det har blivit 1 764 strippar, 410 seriesidor och ett flertal illustrationer. För första gången någonsin publiceras allt detta i färg. Boken innehåller även en självbiografisk text där **Martin Kellerman** beskriver sitt liv och vad som ledde fram till att han vid tjugofyra års ålder började rita en tecknad serie med en hund i huvudrollen.

"Inget är bättre än att få sitt löjlige lilla liv som vi aldrig tycks kunna ge en fullt vuxen struktur beskrivet av någon med talang att sätta exakt rätt ord och bild på det. Vi har Seinfeld, vi har AbFab och Larry David. Och vi har Rocky"

Wahlöf & Wennö,
Dagens Nyheter

Nyankortet
-sätter guldkant på tillvaron
2008

Nya Åland
☆☆☆

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden? Du får hem Nyankortet direkt när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Bu, bu, bu, bu, bu. Buu-klubbens egen sång går precis så ska ni veta. Här är det lilla Anna Topoeva från dagiset Flagg-skeppet som sjunger.

FINANSMOTIONERNA

Satsning på befruktning och turism i oppositionens finansmotioner

LAGTINGET. Oppositionen lämnade i går in 68 finansmotioner som komplement till landskapsregeringens budgetförslag för 2009.

Socialdemokraterna står för den största andelen förslag – 24 stycken. Partiet vill att lesbiska ska få rätt att remitteras till sjukhus som erbjuder assisterad befruktning.

Obunden samlings 15 motioner innehåller, till skillnad från socialdemokraternas, många kostnadsnedskärningar och -tillägg. Bland annat vill partiet planera landskapets mark på Svinö i Mariehamn till en riktig gräddhylla för exklusivt boende.

Frisinnad samverkan står för 14 egna motioner. Satsning på golf och turism märks bland förslagen.

Ålands framtid har lämnat in åtta motioner. Bland dem ett förslag om engelskspråkig undervisning vid Högskolan i syfte att locka studenter från ett vidare sökområde.

Samtliga oppositionspartier står bakom tre av motionerna, det handlar om behovet av en behov- och resursplan, om självstyrelsens utveckling och om en höjning av hemvårdsstödet grunddel från 390 euro per månad till 500 euro.

Ålands framtids **Harry Jansson**, frisinna **Johan Ehn** samt socialdemokraterna föreslår ett tillägg på 200.000 euro i stöd till den kommunala avfallshanteringen, för att på det sättet få ner hushållens avgifter.

Ålands framtid och obunden samling föreslår i en gemensam finansmotion att Motorfordsbyrå ska bolagiseras.

Istället för att utreda en konstitution för Åland har socialdemokraterna och obunden samling enats om att det är en åländsk maktutredning som bör göras. Vem styr egentligen Åland?, frågar de sig.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Åland och EU. Oppositionen vill se den åländska flaggan vaja utanför Finlands EU-representation i Bryssel. Det skriver samtliga partier under på. Foto: ERKKI SANTALAMA

Behåll Gåsö-färjan. Det föreslår obunden samling och motionerar om 30.000 euro för ändamålet. Foto: JONAS EDSVIK

Fler knarkhundar. Det måste finnas tillräckligt många knarkhundar finns på Åland, tycker de obundna, och föreslår att landskapsregeringen återkommer i tilläggsbudgeten med kostnaderna. Foto: STEFAN ÖHBERG

Polisen. Socialdemokraterna föreslår att polis för bevakning av skärgården inrättas och placeras i nära samarbete med sjöbevakningen. Obunden samling vill att polisen övertar delar av gränsbevakningsväsendets uppgifter i landskapet och skapar en sjöpolisenhet. Foto: JONAS EDSVIK

Alandia Strings. Bandet bör inte tilldelas de 50.000 euro som finns med i budgeten anser socialdemokraterna. Istället föreslår partiet att pengarna ska överföras till kulturdelegationen så att alla föreningar kan söka medlen. Foto: PRIVAT

Bolagisering av Paf. Obunden samling vill utreda för- och nackdelar med en bolagisering av Paf och om det är möjligt att dela ut en del av av bolagets aktier till ålänningarna. Foto: STEFAN ÖHBERG

Gymnasieskolans utveckling. Socialdemokraterna vill att landskapsregeringen senast i mars 2009 ska lägga fram ett förslag om hur gymnasieutbildningen ska utvecklas. Frisinnad samverkan sätter i sin finansmotion datumet lite tidigare, redan i januari vill de ha ett konkret förslag i lagtinget.

Foto: ERKKI SANTAMALA

se det
med egna
ögon

Malin
Hellstrand

Lise
Kalén

Adam
Öhman

FINANSMOTIONERNA

(s) vill ha samhällsfinansierad befruktning för lesbiska par

Socialdemokraterna vill sänka anslaget till Ålands radio- och tv med 80.000 euro.

Men annars innehåller socialdemokraternas motioner flera kostsamma förslag och få anslagsstrykningar.

Socialdemokraterna vill göra det möjligt för ensamstående kvinnor och för lesbiska par att få hjälp med assisterad befruktning från den offentliga sjukvården.

Idag omfattas inte patientgruppen då deras barnlöshet inte beror på medicinska orsaker. Det betyder att kvinnorna själv får stå för den dyra behandlingen.

Socialdemokraterna vill att ÅHS ska anta en policy som öppnar möjligheten för patientgruppen att remitteras till sjukhus eller kliniker som erbjuder assisterad befruktning.

Kk-kontrakt

Kulturhusets hyror gällande

Välsignat tillstånd.

Ensamstående kvinnor och lesbiska par bör få hjälp från sjukvården med befruktning, anser (s). Foto: STEFAN ÖHBERG

stora salen, auditoriet och foajéerna blir för höga för att att lokala föreningar ska ha råd med dem. Partiet vill att kontraktet med driftsbolaget ska omförhandlas så att det också gäller nämnda utrymmen.

Bland de 24 motionerna finns flera som gäller de äldre i samhället. Trots att många av förslagen kan bli kostsamma finns få ändringar av anslagen.

Partiet vill ha en särskild grunddel för pensionärer inför i landskapslagen. ÅHS måste utveckla sin hälso- och sjukvård så att äldre kan bo i

hemkommunen längre. Man vill stryka anslaget på 50.000 euro som ska användas till att ta fram ett hälsopolitiskt program. Istället vill man anställa en äldreomsorgsinspektör som ska utveckla äldreomsorgen.

Utred färjbränsle

Landskapsregeringen eftersträvar att flygtrafiken ska bedrivas med miljövänligt bränsle. Detta bör också gälla färjtrafiken anser sossarna och föreslår en utredning.

Överfallslarm till våldsutsatta och hotade kvinnor, tillsättning av en kommitté för nominering av verk till Nordiska rådets litteraturpris och utredning av den höga cancerförekomsten på Åland är ytterligare förslag.

Ålands radio- och tv ska få sänkt anslag med 80.000 euro och istället för att höja licensen från 200 till 220 euro – som landskapsregeringen föreslår – anser socialdemokraterna att höjningen ska vara endast 10 euro. (ak)

(åf) vill ha engelskspråkig utbildning vid Högskolan

Förhandlingar om skattegränshanteringen och om klumpsumman. Det föreslår Ålands framtid inför budgetdebatten.

Ålands framtid vill att det genomförs en undersökning om det är möjligt för Högskolan att starta utbildningar på engelska. Genom att upptagningsområdet blir större kan en del av sjöfartsbranschens behov av personal tillfredsställas, spår partiet.

Ålands framtid föreslår en höjning av anslaget för understöd för miljövänliga uppvärmningssystem med 50.000 euro och efterlyser en redogörelse för genomförda och planerade åtgärder inom missbrukarvården.

Förvaltningsöversyn

Stora pensionsavgångar väntar inom landskapet. En tredjedel av personalstyrkan, exklusive

Kommandobrygga.

Med utbildning på engelska vid Högskolan kunde sjöfarten få mer personal, menar (åf).

Foto: ERKKI SANTAMALA

ÅHS, kommer att gå i pension under de kommande tio åren. Ålands framtid föreslår att förvaltningen ska ses över, bland annat utifrån ett rationaliseringsperspektiv. Man vill ha ett meddelande från landskapsregeringen där bland annat privatisering av delar av verksamheten berörs.

Ålands framtid vill att landskapsregeringen ska

uppta förhandlingar med riksmyndigheterna för att justera klumpsumman. Detta på grund av merkostnader som landskapet fått efter övertagande av stöd som hör till rikets behörighet.

Skattegränsregler

Uppta även förhandlingar med berörda myndigheter i Sverige och riket för att förenkla skattegränshanteringen, motionerar Ålands framtid, som utläser budgetförslaget för 2009 som att landskapsregeringen kommer att vara passiv när det gäller konkreta åtgärder på området.

Innan fler beslut fattas om ombyggnaden av lagtinget måste utlokaliseringen av trafikavdelningen till Godby utredas ordentligt, anser (Åf). Turordningen bör vara att först klarlägga trafikavdelningens öde, sedan börja bygga. (ak)

(fs) föreslår höjda anslag till landbaserad turism

Frisinnad samverkan vill ha mer pengar till turismen och mindre till bostads- och räntestödslån.

Landturismen håller, med några få undantag, en låg nivå, anser frisinnad samverkan. För att råda bot på det föreslås en omfördelning och höjning av budgetmedlen på 1.61 miljoner till 1.7 miljoner euro.

Golfbanan i Godby-Ämnäs måste förverkligas utan ytterligare dröjsmål, likaså krävs en brådskande förändring av sjöfartsutbildningen.

Mot höjd tv-avgift

Dessutom vill (fs) ta bort Ålands radios upphovsrättsanslag på 240.000 euro, man vill istället att radion ska ta summan från licensinkomsterna. Frisinnad samverkan motsätter sig höjningen av tv-avgiften på 20 euro.

Anslaget på en halv miljon

För turister. Satsa mer pengar på den landbaserade turismen, föreslår (fs).

till bostadslån bör minskas med hälften. De frisinnade anser att det inte är försvarbart att landskapet agerar bank på ett område som borde finansieras via bankerna.

Satsa på miljön

När det kommer till miljön måste miljöprogrammet för åren 2005-2008 följas upp och medel anslås i en tilläggsbudget för att bryta den

negativa trenden med utsläpp, föreslår fs.

Landskapsregeringen begär i budgetförslaget fullmakt att bevilja räntestödslån för vindkraftverk om 20 miljoner euro. Men frisinnad samverkan tycker att införandet av nya subventioner snedvrider konkurrensen gentemot de företag som tidigare har investerat utan motsvarande ekonomiskt stöd. (ak)

(ob) vill göra Svinö till "Mariehamns Vaxholm"

Obunden samling ökar utgiftsposten i budgeten med över en miljon euro och stryker knappa 500.000.

Fler av landskapets fastigheter måste avyttras, likaså skogsinnehavet, anser obunden samling.

Landskapets mark på Svinö ska planeras för exklusivt boende i egna hemshus, föreslår de obundna, och området ska bli ett "Mariehamns Vaxholm". Anslaget under momentet vill de höja med 980.000 euro.

Partiet anser att rederier som anlöper de åländska hamnarna ska börja betala en resandeavgift till landskapet. Medlen ska användas till en fond som stöder olika landbaserade projekt. För de passagerare som stiger av och övernattar ska inte någon avgift tas ut.

GC-tunnel i Lemland

Vidare vill obunden samling se ett förverkligande av en tunnel för gång- och cykeltrafik i Lemland Söderby redan nästa

"Mariehamns Vaxholm". Exklusivt boende i egna hemshus, det vill de obundna ha på landskapets mark på Svinö.

år och föreslår 20.000 euro för projektet 2009. Utgiftssidan adderas ytterligare med 30.000 till sjötrafiken för att ms Gåsö fortsättningsvis ska trafikera Björkö i Lemland.

Liksom tidigare år återkommer partiet till Ålands radio. Man anser att en höjning av tv-avgiften med 20 euro inte ska ske före systemet med finansieringsformen för Ålands radio och tv har utretts klart och föreslår således en minskning med 169.000 euro. Obunden samling vill att Ålands radio, liksom andra aktörer på medi-

amarknaden, själv betalar sina upphovsrättskostnader på 240.000 euro.

Mindre till naturreservaten

Ytterligare nedskärningar i budget rör naturreservatens verksamhetsutgifter med 50.000 euro.

Miljö- och skrotbilspremierna borde även beviljas företag, anser man, men föreslår inte att den budgeterade summan utökas. Utkomststödet till pensionärer ska göras lagbundet och utbetalas utan ansökan. (ak)

FINANSMOTIONERNA

Nu kom resurs- och behovsplanen

Färre landskapsanställda, ett utgiftstak för konsumtionen – och möjligen en mindre del av budgetkakan till ÅHS.

Det är några av punkterna i den långsiktiga resurs- och behovsplan som regeringen presenterade i går.

Det är den här planen som oppositionen efterlyst i en gemensam finansmotion.

–Det tog längre tid än vad vi hade räknat med, säger lantrådet **Viveka Eriksson** (lib).

Planen tog form parallellt med budgeten, och precis som med budgeten så gjorde den vikande konjunkturen det svårt att fötse utvecklingen de närmaste åren.

Färre tjänstemän

Fram till år 2020 skall antalet landskapsanställda minskas från 1880 till 1750.

–Vi har ett gyllene läge att klara av det, säger finansminister **Mats Perämaa** (lib).

Ett delmål är att antalet anställda skall minska varje mandatperiod.

Cirka 750 anställda beräknas gå i pension fram till 2020. När en tjänsteman går i pension, eller slutar av andra orsaker, skall tjänsten granskas innan man fattar beslut om en ny anställning är nödvändig.

En omfördelning mellan den offentliga och privata sektorn, till exempel genom att en större del av hälsovården sköts av den privata sektorn, ingår också i ekvationen. En personalförsörjningsplan kommer nästa år. I den skall regeringen redogöra för vilka verksamheter som den offentliga sektorn bör sköta i framtiden.

Till kärnverksamheterna räknas utbildning och hälso- och sjukvård. Men hur mycket får vården kosta när ÅHS väljer en allt större del av landets budgetmedel? Den diskussionen kan politikerna tvingas till snart, tror vice lantrådet **Britt Lundberg** (c). Prognosen är att nettokostnaderna för ÅHS om ett par år kan motsvara 35 procent av överföringarna från staten.

Natur och miljö

Vad naturen är värd är svårt att bedöma. Men regeringen understryker att det

Vad får vården kosta? Det kan politikerna få ta ställning till om ÅHS-kostnadernas andel av landskapsbudgeten fortsätter växa.
Foto: MAGNUS ANDERSSON

handlar om både primärnäringsringar, turism och lokalbefolkningens rekreation, som har ett värde i sig. Klimatförändringar berörs men det är svårt att analysera konsekvenserna. Men medeltemperaturen på Åland har stigit 1,5 grader på 30 år och Slemmernes islossning sker i snitt två veckor tidigare än för 100 år sedan.

Det övergripande målet är att göra landskapet så fritt som möjligt från användningen av fossila bränslen, och så självförsörjande med förnyelsebar energi som möjligt.

Befolkningen

Befolkningen beräknas öka med tio procent fram till år 2020. Men andelen äldre som behöver vård ökar samtidigt kraftigt, vilket sätter press på vården.

Regeringen lyfter fram möjligheterna med att äldre kan bli kvar i yrkeslivet i stället för att gå i pension när arbetskraften blir en bristvara.

Utbildning

Sjöfarts- och IT-utbildningarna på Åland kan göras

mera internationella och attraktiva med undervisning på engelska. Regeringen vill stärka samarbetet mellan högskola och näringsliv.

Inom näringslivet vill man prioritera innovationer, hållbar utveckling och utbildning. De företag som redan finns skall stärkas och nya skall uppmuntras.

Den viktigaste tillgången för kultur-Åland är kunskapen och talangerna hos de skapande konstnärerna och föreningarna. Men Paf-bidragen är fortsatt viktiga och bidrag skall fördelas med ett jämställdhetsperspektiv.

Trafik

Flytrafiken österut förväntas fortsätta som i dag, möjligen med utökade turer och nya linjer. Trafiken till Sverige skall kunna stå på egna ben inom tre till fem år. Tills dess behövs fortsatt stöd.

Investeringar i skärgårds- trafikerna syftar mot kortare och färre färjrutten med lägre driftskostnader

Budgetarbete i god tid

Arbetet med 2010 års land-

skapsbudget inleds redan efter nästa årsskifte, och då med ett utgiftstak (något som oppositionen efterlyst i en gemensam budgetmotion). De ramar man har att rätta sig efter i nästa budgetarbete blir totala utgifter på drygt 324 miljoner varav konsumtionsutgifterna är 185 miljoner.

Om inkomsterna blir lägre än beräknat skall regeringen kunna dra åt svängremmen.

Till exempel kan en proposition om ny tonnageskatt i Finland få stora effekter för Åland. Om den godkänns leder det förhoppningsvis till att utflaggningsminskar, men samtidigt kan landets skatteinkomster minska med cirka åtta miljoner euro per år.

Överlag är planen ett levande dokument som säkert kommer att revideras under arbetets gång, säger Viveka Eriksson.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Fortsatt positivt för Föglö kommun

Föglös budgetförslag för år 2009 visar en positiv bild av kommunen.

Ett årsbidrag på över 500.000 euro, ett överskott på cirka 150.000 euro, skuldbördan per invånare minskar och skatten oförändrad på 17 procent.

Gratis kollektivtrafik, samordning av turlistor och förbättringar av vägar finns med i Föglös budgetförslag för 2009.

Totalt omfattar budgetförslaget över 4,3 miljoner euro år 2009. Det är en ökning med 3,3 procent, jämfört med budget 2008. Det här visar den sammanställning av budgetförslaget som kommundirektör **Niklas Eriksson** tagit fram.

Av de totala anslagen i budgetförslaget viks 49 procent till socialnämnden, skolnämnden behöver 34 procent och de övriga nämnderna delar på resten.

Inför det kommande året står investeringarna för endast 8 procent av totalbudget. Driften däremot är 91 procent och de finansiella kostnaderna, i princip räntor, upptar en procent.

Driftsbudgetens netto beräknas öka med 7,5 procent år 2007. Förändringen beror främst på de stora löneökningarna som följt av senaste kollektivavtalet.

Men även nya arbetsavtal, speciellt inom äldreomsorgen, och kraftiga kostnadsökningar för skolskjutskostnaderna, närståendevården och energikostnaderna har påverkat utvecklingen.

AXPLOCK UR BUDGETFÖRSLAGET 2009

- Totalt finns 47,47 tjänster/arbetsavtal inom kommunen.
- Kostnaderna för skolskjutsarna i kommunen ökar från 59.622 euro i budget 2008 till 88.502 euro år 2009.
- 6.150 euro viks för inventarier till Föglö FBK. På listan finns bland annat skyddskläder, slangar, rökläkt och två flythalare.
- 15.792 euro kostar skolgången i Föglö grundskola per elev och år.
- Ett anslag på 7.800 euro viks för medborgarinstitutet, 8 kurser.
- Kommunen vill utreda hur alla dess fastigheter kan värmas upp mer ekonomiskt och mer miljövänligt. Det budgeteras för en konsultkostnad på 7.500 euro.
- Den kommunala snöplogningen upphör vid privata

vägar och infarter från och med hösten 2009.

■ Näringsnämnden ska arbeta för en gemensam broschyr för buss- och färjtidsplaner i skärgårdstrafiken.

■ Biblioteks- och kultur- nämnden får 2.650 euro att använda till museets utställning, som 2009 har temat transporter och sjöfart i Föglö, och för att iordningsställa lotsstugan i Degerby till ett permanent lotsmuseum samt till firandet av bibliotekets 70-års jubileum.

■ Kommunen bidrar med hälften av uppvärmningskostnaderna för ungdomslokalen Vikingaborg och betalar hela försäkringen. En kostnad på 6.200 euro.

■ Gymmet på Föglö ska få tre nya stretchbänkar. Kostnad 3.000 euro. (ab)

Jonas Edsvik

Karin Erlandsson

Annika Orre

Jan Kronholm

Patrik Dahlblom

Pedagogiskt centrum kräver resurser

Landskapsregeringen tar över Läromedelscentralen som tillsammans med lär-centret Navigare utvecklas till ett pedagogiskt center. Fler tjänster behöver inrättas, och kostnaderna kan bli 220.000 euro större för landskapet än vad de är idag.

Om landskapet väljer att följa det förslag som tagits fram vad gäller utvecklingen av Läromedelscentralen och Navigare kan det bli precis så där. Det berättade utbildningsminister **Britt Lundberg**, utbildningsbyråns avdelningschef **Stina Colerus**, läromedelscentralens vikarierande enhetschef **Ester Miiros** och Navigares verksamhetsledare **Ronny Holmström** på en pressinformation i går.

Det var i slutet av sommaren som landskapet gav Miiros och Holmström i uppdrag att utreda en sammanslagning av läromedelscentralen och Navigare till ett pedagogiskt centrum med landskapet som ensam huvudman. I september lämnades utredningen in och för tillfället är den ute på remiss hos kommunstyrelser, förbundsstyrelser och skolor.

–Remissvaren ska lämnas in senast i februari. Sen ska vi arbeta vidare med frågan under 2009, säger Lundberg.

Kompetens

Miiros berättar att ett pedagogiskt centrum behövs för att höja lärarnas pedagogiska kompetens, särskilt deras kompetens inom specialpedagogik. Genom ett center kan man också erbjuda samma möjligheter till elever oberoende av var de bor.

–Vi har tagit fram tre olika alternativ till hur man kunde skapa ett pedagogiskt centrum. Man kan sammanföra Läromedelscentralen, Navigare och specialpedagogiken, man kan splitta upp det så att handledning inom IT och specialpedagogik hör ihop och Läromedelscentralens bibliotek hör ihop med centralbiblioteket, eller så utvecklar man ett kompetenscenter och en resursenhet, berättar Miiros.

Miiros själv är mest förtjust i det andra alternativet.

–Om man sammanför Läromedelscentralens biblioteksfunktion med centralbiblioteket får man en bättre helhet

Pedagogiska. Stina Colerus, Britt Lundberg, Ronny Holmström och Ester Miiros presenterade i går en ny utredning om ett pedagogiskt centrum på Åland.

och ett bra stöd för skolbiblioteken. Och att ha handledning inom IT och specialpedagogik tillsammans passar bra, många barn med särskilda behov behöver IT-hjälp, och lärarna kan få webb-handledning.

Fler tjänster

De tre alternativ som föreslås i utredningen kräver alla mer resurser än vad verksamheterna kräver idag. På Läromedelscentralen idag finns två heltidstjänster och en deltidstjänst som köps in. Navigare har en heltidstjänst och en deltid köptjänst. Enligt de nya förslagen, beroende av vilket man väljer, behövs sex till tio tjänster.

–Det blir en utmaning med tanke på det ekonomiska läge vi står inför. Men man kanske kan använda sig av kompetens som redan finns och stöva om istället för att inrätta nya tjänster, säger Lundberg.

Miiros tillägger att om landskapet väljer att följa det alternativ som hon själv förespråkar ökar kostnaderna för dem med ungefär 220.000 euro.

–Men kostnaderna kan täckas om man omfördelar be-

fintliga medel. Jag föreslår att man gör ett schablonavdrag på en halv procent från gymnasialstadiernas skolbudgeter och en procent av landskapsandelarna för grundskolorna.

–Det kan bli en stor förändring om förslaget följs, konstaterar Lundberg.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 468

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

Utbildningsminister. Utredningen har skickats på remiss till skolor och kommuner. Britt Lundberg väntar med spänning på vilka synpunkter folk ute på fältet ska ha på förslagen.

Fakta/Tre förslag till lösning

■ Läromedelscentralen, Navigare och specialpedagogik sammanförs. Bibliotekstjänster, info och utlåning av läromedel och pedagogiskt material kräver två tjänster. IT-tjänster och IT-stöd till skolor, lärplattformen Fronter kräver två tjänster. Specialpedagogisk handledning kräver en tjänst. Planering kräver en tjänst.

■ Handledning inom IT och specialpedagogik sammanförs och Läromedelscentralens bibliotek delar lokal med centralbiblioteket. Bibliotekstjänster, info och utlåning av läromedel

och pedagogiskt material kräver två tjänster. Handledning inom IT och specialpedagogik, planerare och skolpsykolog kräver fem tjänster.

■ Kompetenscenter och resursenhet. Det pedagogiska centret står på två pelare: Stärkt kompetens genom:

1. Kompetenscenter. Handledning, IT- och andra projekt, undervisningsbibliotek och kulturkoordinator.
2. Resursenhet. Specialpedagogiska resurser: Handledning, hjälpmedel, nätverk och psykologiska utredningstjänster. Alternativet kräver totalt cirka tio tjänster.

Tre åländska mackar billigast

■ Tre åländska bensinmackar finns med bland de billigaste i prisjämförelsen som polttoaine. net upprätthåller med konsumenternas hjälp på nätet, rapporterade Kauppalehti i går. Priserna är från söndagen eller måndagen. På TB, Station 1 och Shell Select i Mariehamn kunde man i går eller förrgår tanka 95-oktanig bensin för 1,199 euro per liter.

Lägsta priset i landet hade TB Express och Neste Oil Express i Lojo, 1,149 euro per liter. Dyrast på 95-oktanig bensin var Neste i Taivalkoski med 1,429 euro per liter.

Bensinpriset har sjunkit klart sedan försommaren då snittpriset var närmare 1,60 euro per liter. Nu är snittpriset nere under 1,30 euro per liter. Dieseln kostar nu i genomsnitt strax över 1,10 euro per liter. (ao)

Tjocka väggar bara i riket

■ Nyligen skrev Nya Åland om en kostnadsjämförelse mellan olika uppvärmningsalternativ på miljösidan, utgående från tidningen Suomela. I artikeln fanns även en hänvisning till det krav på tjockare väggar som börjar ställas enligt rikslagstiftning.

Åland har en egen plan- och bygglag – den reviderade trädde i kraft 1 oktober i år – och i den finns inga krav på tjockare väggar i nybyggda hus, påpekar **Guy Dannström** på stadens byggnadskontor.

–I vår lag följer i svenska Boverkets regler, berättar han.

Plåtskador efter kollision

■ Två personbilar kolliderade i måndags i korsningen Östra Esplanadgatan-Mariegatan i Mariehamn. Orsaken var att den ena föraren inte observerade att högerregeln gäller i korsningen. Ingen person skadades i krocken men bilarna fick små plåtskador. (ml)

Torrkokning utlöste larm

■ En lägenhet på Edlagården i Mariehamn rökfylldes vid fyrtiden igår på grund av att en kastrull hade kokat torr. Ingen brand uppstod men räddningsverket ryckte ut för att ventilerat rök och återställa brandlarmet. (ml)

Nina Smeds

Anna Björkroos

Magnus Andersson

Harriet Tuominen

Maria Nykvist

FASTIGHETSAFFÄRERNA I OKTOBER

Många stadshus bytte ägare

Fler hus än vanligt i Mariehamn bytte ägare under oktober. I övrigt verkar hösten vara en tid för överlåtelse mellan släktingar.

Ett hus i Dalbo bytte ägare för 270.000 euro. Här är alla oktobers fastighetsaffärer:

Eckerö

Fastighet: Tomt med bostadshus 3.500 m², Storby.
Säljare: Dagny och Sven Sandholms dödsbo.
Köpare: Lillemor Idman.
Pris: 100.000 euro.

Finström

Fastighet: Tomt med bostadshus, 2.050 m², Tjudö.
Säljare: Mattias Peder Johanssons dödsbo.
Köpare: John Erik Johansson.
Pris: 34.000 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt med bostadshus, 1.188 m², Godby.
Säljare: Konsenshus Projekt Ab.
Köpare: Anni Lindborg och Henrik Lindborg.
Pris: 199.000 euro.

Fastighet: Tomt, 320 m², Pålsböle.
Säljare: Bo Mikael Karlsson.
Köpare: Inger-Marie Carina Laaksonen-Dimic.
Pris: 2.560 euro.

Fastighet: Tomt för bostadshus, 3.390 m², Godby.
Säljare: Finströms kommun.
Köpare: Fastighets Ab Atum.
Pris: 20.340 euro.

Föglö

Fastighet: Tomt med fritids- och ekonomibyggnad, 1.450 m², Sonnoda. Halva fastigheten.
Säljare: Nils Erik Flodin.
Köpare: Astrid Pia Maria Ahlbäck.
Pris: 21.500 euro.

Fastighet: Tomt med affärs- eller industribyggnad som gränsar till hav, 3.602 m²,

Strandnäs. Kilvägen 8 såldes för 230.000 euro.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Degerby.

Säljare: Embarsund Ab.
Köpare: Föglö Marina Fastighets Ab.
Pris: 57.000 euro.

Geta

Fastighet: Tomt för fritidshus, 16.000 m², Dånö.
Säljare: Ulla Margareta Holmberg och Thor Åke Holmberg.
Köpare: Dick Henrik Holmberg.
Pris: 0 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt för fritidshus som gränsar till hav, 51.500 m², Dånö.
Säljare: Bengt Per-Olof Björke och Eva Benita Björke.
Köpare: Sjöboviken Ab.
Pris: 150.000 euro.

Fastighet: Tomt för fritidshus med ekonomibyggnad som gränsar till hav, 8.700 m², Dånö.
Säljare: Johan Anders Björke.
Köpare: Sjöboviken Ab.
Pris: 100.000 euro.

Hammarland

Fastighet: Jord- och skogsbruksområde, 27,10 ha, Kattby.
Säljare: Paul Per Gunnar Järvinen.
Köpare: Jan Robert Järvinen och Christina Maj-Gun Margareta Järvinen.
Pris: 48.000 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt för bostadshus som gränsar till hav, befintliga byggnader ingår ej, 2.000 m², Torp.
Säljare: Gurli Elisabet Toivonen och Karl Gunnar Toivonen.
Köpare: Andreas Toivonen.
Pris: 0 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Jomala

Fastighet: Tomt, 5.000 m², Gölby.
Säljare: Dan Erik Salomaa.
Köpare: Ålands Trädgårdshall Andelslag.
Pris: 18.000 euro.

Fastighet: Tomt för fritidshus, 2.798 m² Gottby.

Säljare: Thor Åke Holmberg.
Köpare: Ben Rafael Holmberg.
Pris: 0 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 10.675 m², Ringsböle.
Säljare: Camilla Wikstrand.
Köpare: Peter Allan Westerholm.
Pris: 72.828 euro.

Fastighet: Jord- och skogsbruksområde, 0,36 ha, Björnsby.
Säljare: Alice Inga-Lill Brenner.
Köpare: Johan Roger Jansson.
Pris: 2.880 euro.

Fastighet: Tomt med bostadshus, 610 m², Västerkalmare. Halva fastigheten.
Säljare: Per Sixten Karlsson.
Köpare: Heidemarie Eriksson.
Pris: 104.000 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Kökar

Fastighet: Tomt med bostads-

och ekonomibyggnad, 3.950 m², Karlby.
Säljare: Marianne Birgitta Danielsson.
Köpare: Harri Olof Nordström.
Pris: 80.000 euro.

Fastighet: Jord- och skogsbruksområde, 1,16 ha, Karlby.
Säljare: Marianne Birgitta Danielsson.
Köpare: Jens Patrik Aalto.
Pris: 5.000 euro.

Fastighet: Tomt med fritidshus som gränsar till strand på en holme, 13.000 m², Karlby.
Säljare: Gunnel Maj-Britt Laude.
Köpare: Brita Dahlgren och Mona Karlsson.
Pris: 5.000 euro.

Lemland

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 2.000 m², Granboda.
Säljare: Birger Nylund.
Köpare: Åsa Rehn.
Pris: 100.000 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt med fritidshus som gränsar till strand på en holme, 1.074 m², Kungsholm.
Säljare: Arn Henrik Blomqvist.
Köpare: Viveka Maria Löndahl.
Pris: 20.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostadshus, 3.600 m², Haddnäs.
Säljare: Bror Erik Sidbäck, Siv Margaretha Sidbäck-Mattsson och Thor Sidbäck.
Köpare: Per Sidbäck och Lena Lukk.
Pris: 3.800 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Mariehamn

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 882 m², Bergshöjden 14.
Säljare: Solveig Tikander.
Köpare: Le-Sol Ab.
Pris: 218.546 euro.

Fastighet: Tomt med bo-

stadshus, 988 m², Kråkbärsstigen 17, Dalbo.
Säljare: Bror Sigvard Reinhold Ekblom och Beatrice Karin Elisabeth Gustafssons dödsbo.
Köpare: Anders Hallbäck och Siv Hallbäck.
Pris: 270.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostadshus, 613 m², Postiljongränd 7.
Säljare: Kaj-Gustav Sandholm.
Köpare: Gustav Mikael Sandholm och Janina Fredrika Nordman.
Pris: 100.000 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 1.262 m², Skillnadsgatan 61.
Säljare: Marianne Tallqvist och Lars Tallqvists dödsbo.
Köpare: Gabriella Anette Danielsson.
Pris: 136.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 1.003 m², Kilvägen 8, Strandnäs.
Säljare: Annika Reymers.
Köpare: Thomas Kristoffer Ericksson och Annica Maria Ericksson.
Pris: 230.000 euro.

Saltvik

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 3.900 m², Ödkarby.
Säljare: Markus Kristoffer Dahl.
Köpare: Meja Lampela och Mario Neitzel.
Pris: 200.000 euro.

Fastighet: Jord- och skogsbruksområde, 5,27 ha, Vassböle.
Säljare: Stig-Erik Öström och Carl Adolf Öström.
Köpare: Bergkullastiftelsen.
Pris: 13.000 euro.

Fastighet: Tomt för bostadshus, 2.600 m², Ödkarby.
Säljare: Annika Margareta Gyllendahl och Tryggve Karl Viktor Danielsson-Gyllendahl.

Titte Törnroth-Sarkkinen

Malin Lundberg

Stefan Öhberg

Annika Kullman

FASTIGHETSAFFÄRERNA I OKTOBER

Dalbo. Huset vid Kråkbärsstigen 17 bytte ägare för 270.000 euro i oktober. Köpare är Anders och Siv Hallbäck.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Kasberget. 218.546 euro blev den exakta köpeskillingen för huset vid Bergshöjden 14. Köpare är företaget Le-Sol ab.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Främmanberg. Huset vid Postiljonsgränd 7 har överlåtits mellan släktingar.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Främmanberg. 136.000 euro kostade det här huset vid Skillnadsgatan 61.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Köpare: Susanne Elisabeth Grönholm-Jansson och Ann Carina Vikström.
Pris: 8.000 euro.

Fastighet: Jord- och skogsbruksområde, 0,94 ha, Ovanåker.
Säljare: Verner Jansson och Margareta Jansson.
Köpare: Dan Erik Mikael Nyholm och Berit Elisabeth Nyholm.
Pris: 10.000 euro.

Fastighet: Tomt med bostads-

och ekonomibyggnad, 3.600 m², Ovanåker.
Säljare: Verner Jansson och Margareta Jansson.
Köpare: Jonas Erik Lind.
Pris: 0 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt med bostadshus, 2.300 m², Haraldsby.
Säljare: Gun-Britt Helena Gullbrandsson-Mamlund.
Köpare: Anna-Lena Beckman.
Pris: 105.000 euro.

Fastighet: Tomt för fritidshus som gränsar till hav, 6.500 m², Långbergsöda.
Säljare: Erik Torvald Söderlund.
Köpare: Marina Söderlund Grabinsky.
Pris: 0 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Sund
Fastighet: Tomt med ekonomibyggnad, 3.100 m², Hulta.
Säljare: Siv Maria Karlsson.
Köpare: Dan Oskar Karlsson.

Pris: 0 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt, 400 m², Kastelholm.
Säljare: Nils David Mörn.
Köpare: Sven Daniel Blomqvist.
Pris: 750 euro.

Fastighet: Tomt med bostadshus, 7.400 m², Kulla.
Säljare: Arvo Juhani Ilmanen.
Köpare: Hans Daniel Ilmanen.
Pris: 20.000 euro.

Fastighet: Tomt med fritids- och ekonomibyggnad, 15.000 m², Bomarsund.
Säljare: Harriet Beatrice Hult Körling.
Köpare: Jan Högman.
Pris: 0 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Vårdö
Fastighet: Jord- och skogsbruksområde med bostads- och ekonomibyggnad som gränsar till hav, 69,84 ha, Lövä.

Säljare: Ralf-Göran Olofsson.
Köpare: Christian Olofsson och Linda Sjöblom.
Pris: 60.000 euro. Överlåtelse mellan släktingar.

Fastighet: Tomt med bostadshus som gränsar till hav, 5.400 m², Grundsunda.
Säljare: Jörgen Magnus Magnusson.
Köpare: Bethina, Marita Diederichs-Mattsson.
Pris: 40.000 euro.

Sebastian Boman

Nya Åland
Värmer vardagen

Begagnade bilar på

Åland

Subaru Forester 2,0X 4WD -03

Mätarställning: 78.000 km
Uttagen 17/7 2003, kontinuerlig fyrhjulsdraft med hög/låg-växel, abs-bromsar, dubbla airbags, aut aircondition, cd/am/fm-stereo, elfönsterhissar, elspeglar, dragkrok, nya m+s-däck på alu-sportfälgar, dubblade vinterdäck på alu-sportfälgar, nyservad (fullständig servicebok), Ålands-såld. BÄSTA JAPAN-KVALITET!

Specialpris: 18.900 €

ERbilab

Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
• Tfn 14750 GSM 0400 595 732

Citroen C4 1,6 5d 16V SX Berline-05

Mätarställning: 69.000 km
Airbags, abs-bromsar, esp-antispinn, färd dator, cd/am-stereo, avtagbar dragkrok, motorvärmarte, tonade rutor, elfönsterhissar, elspeglar, nya sommardäck på alufälgar, dubblade vinterdäck på fälgar, fullständig servicebok, besiktad 8/10-08. TOPPUTRUSTAD C4:A!

Specialpris: 13.900 €

Hyundai Getz 1,3 GLS -05

Mätarställning: 52.000 km
Pris: 9.900 €

Peugeot 307 2,0 SW -03

Mätarställning: 75.000 km
Pris: 12.700 €

Mazda 626 2,0 Wagon -97

Mätarställning: 140.000 km
Pris: 6.750 €

Honda Civic 1,6 -02

Mätarställning: 62.000 km
Pris: 12.500 €

Citroen C3 1,4 -05

Mätarställning: 44.000 km.

Bensin, manuell, Vinröd, sommar och vinterdäck, radio/cd, el fönster, dragkrok, AC, motorvärmare/cupeuttag

Pris: 10.900 €

berrolfs

Uppgårdsvägen 14, tel 22 285
Öppet: vardagar 9.00-17.00,
lördag 11-14

Volvo V70 2.4i Aut. (140 hk) -02

Mätarställning: 153500 km
Pris: 16950 €

Nissan Terrano 2.4 5d 7 pers 4x4 -02

Mätarställning: 119000 km
Pris: 15450 €

Volkswagen Golf 1.4i Variant -99

Mätarställning: 122000 km
Pris: 8250 €

Peugeot Partner 1.8 3d -98

Mätarställning: 182000 km
Pris: 5450 €

Honda CR-V ES automat -03

Mätarställning: 116.500 km

Bensin, automat, silverfärgad, automatisk klimatanläggning, cdspelare, abs bromsar, krockkuddar, en ägare, ålandssåld, servicebok, nyservad, s-däck på alufälgar, dragkrok

Pris: 19.550 €

BILCENTER
www.bilcenter.ax
Uppgårdsvägen 18
vardagar 9-17, lördag 10-13, tel 12 551
Reservdelsförsäljning:
vardagar 8-16, tel 12 552

Audi A4 1,8T 4D QUATTRO -01

Mätarställning: 116.600 km
Pris: 14.200 €

Renault Laguna 1,6 16V HB Expression -02

Mätarställning: 133.000 km
Pris: 9.200 €

Volkswagen Polo 1,2i Hatchback 4D -02

Mätarställning: 84.000 km
Pris: 7.900 €

Ford Mondeo 2,0i Ghia STW -05

Mätarställning: 80.500 Km

Bensin, manuell, tonic blå, s+v-däck, radio-cd, automatisk klimat, elhissar fram och bak, elspeglar, farthållare, färd dator, motor-kupéuttag, dimljus fram, automatisk avbländning av backspeglarna, rails

Pris: 19.500 €

MOTOR COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMN
Västra utfarten
Tel. *5252. Tom Enestam 525 303,
Tony Sommarström 525 309
www.motorcompany.ax

Toyota Land Cruiser LX 70 3d -90

Mätarställning: 277.900 km.
Pris: 4.800€

BMW 523i 4d Sedan -96

Mätarställning: 76.000 km.

Pris: 12.900€

A1-FINANSIERING
Allt fler köper bilar från Dans Bil!

DAN'S BIL & solskydd
G. godbyvägen 11, tfn 018-17325

Ford Focus C-Max 1,8 5d SUV -04

Mätarställning: 74.200 km.

Pris: 14.900€

Opel Vectra GTS 5D -03

Mätarställning: 71.500 km
Pris: 17.700 €

Opel Astra 1,6 3D -01

Mätarställning: 30.000 km
Pris: 8.900 €

Saab 9-3 5D -98

Mätarställning: 127.000 km
Pris: 9.600 €

Volkswagen Passat 1,8T Aut. -98

Mätarställning: 200.000 km
Pris: 8.400 €

Opel Vectra 2,2 -01

Mätarställning: 79.500 km

Bensin, manuell, s+v -däck, CD radio, elhissar, elspeglar, ställbar ratt, airbag, fjärrstyrt centrallås, motorvärmare + coupeuttag, dragkrok, metallröd.

Pris: 10.500 €

Elverksgatan 7, Tel *19 800
• Vardagar 8-17, lördagar 10-13
• Stanley 527 720, Niklas 527 722

- Vägen till en bra affär -

BILHALLEN

5 sorters GPS-navigatorer

Gps-navigatör för bilen

Knappa in var du är och vart du ska, så lägger gps:en upp en rutt som det bara är att följa. För den som behöver tanka, äta eller har något annat behov är det bara att söka efter närmsta bensinstation eller restaurang.

Mobiltelefon med gps

Fler och fler av de nyare, dyrare mobiltelefonerna inkluderar numera en inbyggd gps-mottagare. Och allt får plats i din ficka. Tyvärr är tekniken med gps i mobilen inte helt fulländad och du får räkna med ojämn prestanda. Olidligt långa väntetider för telefonen att pejla in sig är inte ovanligt.

Gps-moduler

De billigaste gps-dosorna kan du få för dryga femtiolappen. Men du behöver då också kartprogram till din telefon eller dator. En nackdel med extern mottagare är att det blir en extra dosa att bära med sig och den riskerar att ligga praktiskt undanstoppad i en byrålåda när du behöver den som mest.

Friluftsgps

En handhållna gps är perfekt för dig som gillar att vandra i det fria. Med topografiska kartor ser du inte bara var du befinner dig, utan också vilken höjd du är på. Friluftsgps:er är mindre och smidigare än de som är för bilen. Det är både en styrka och en svaghet. Lätt och behändig, men liten display och svårare navigering.

Båtnavigatör

Det går självklart att använda vilken gps som helst för sjön så länge det är sjökort och inte vägkartor som är installerat. Fördelen med de gps-mottagare som är speciellt anpassade för sjön, är att de är vattentäta. Dessutom finns det vissa som har både gps och ekolod.

LEDIG ANNONSPLATS!

Kontakta vår
annonsavdelning
tel. vxl 23 444 eller
annons@nyan.ax

BROMS

**-KLOSSAR
-BACKAR
-SKIVOR**

**MasterParts
Foster**

DAX
DELAR MED FÖRDELAR

Vikingagränd/Lövdalsvägen. Tel 31 210
vard. 8.30-17.00, lörd. 10.00-14.00

KÖPTRYGGHET - HANDLA ÅLÄNDSKT!

Minnen samlas från kupolen

Trots engagerad kamp bland både studerande och högst uppsatta politiker tvingas Åländska studentföreningen i Helsingfors flytta från den anrika lokalen Kupolen.

Därför efterlyses nu minnen, anekdoter och fotografier. Målet är att ge ut en bok.

Det var i början av sommaren som ekonomidirektionen för studentkåren vid Helsingfors universitet föreslog att nationsutrymmena i Nya studenthuset skulle minskas och föreningar flyttas.

De studerande protesterade och ålänningarna fick understöd av bland andra landskapsregeringsledamot **Britt Lundberg** (c) och riksdagsledamoten **Elisabeth Naucér**.

Men inga protester hjälpte, beslutet är nu taget och bland dem som tvingas flytta finns Åländska studentföreningen, Åbo Nation och Östra Finlands Nation.

I tornet

Dessa tre föreningar fungerar som en samlingspunkt för många svenskspråkiga studerande från Helsingfors universitet och andra högskolor i huvudstadsregionen. Föreningarna har tillsammans huserat i den lite speciella och anrika lokalen som kallas "Kupolen", eftersom den ligger högst upp i tornet på Nya studenthuset vid Mannerheimvägen.

Nu kommer man istället att ha en lokal i studenthu-

Lokalen i kupolen. Nu efterlyses bilder och berättelser från kupolen.
Foto: JOHANNA LINDFORS

sets A-trappa och i samband med detta utlyser Åbo Nation, Östra Finlands Nation och Åländska studentföreningen en tävling om den bästa "Kupolaneckdoten". Avsikten är att småningom ge ut en bok med historier, fakta och fotografier.

Sedan 1952

Anekdoten bör återge en händelse eller ett fenomen som anknyter till kupolen som svenskspråkig samlingsplats för studenter. Det kan alltså handla om sådant som hänt från år 1952 och framåt.

Berättelsen bör vara minst 160 tecken och högst 1098 ord lång. Tidigare publikation i till exempel en historik eller nationstidning är inte ett hinder för deltagande.

Skicka in bidrag

Deadline för bidrag som vill vara med i tävlingen är onsdag 19 november, men bidrag till

boken tas emot även senare.

Skicka din berättelse eller bilder per e-post till adressen kupolaneckdot@helsinki.fi. De kan också skickas per post till ÅN, ÖFN eller ÅSFH på adressen Mannerheimvägen 5 b 7:e vån, 00100 Helsingfors. Märk kuvertet Kupolaneckdot och kom ihåg att bifoga dina kontaktuppgifter.

Öppen final

Finalisterna i tävlingen meddelas personligen den 22 november och får läsa upp eller på annat sätt framföra sina bidrag inför publik i finalen, som går av stapeln lördagen den 29 november då det ordnas öppet hus under kupolen.

Vinnaren får två supékort till valfri Kupolsammanslutnings årsfest våren 2009 samt ett exemplar av boken. Alla bidrag får också ett litet pris.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Behöver du ändra dina uppgifter i telefonkatalogen?

Gör det nu!

Med anledning av förestående utgivning av **Ålands telefonkatalog 2009** uppmanas de abonnenter som önskar rättelse eller tillägg i nuvarande katalogregister att därom SKRIFTLIGEN anmäla till respektive telefonföretag **SENAST 25.11.2008**.

Blankett finns i Din telefonkatalog.

Kataloguppgifter kan även sändas som e-mail under adresserna: katalogen@mtel.ax, och katalogen@altel.ax

Våra abonnenter erhåller **en rad** i katalogen **avgiftsfritt**.

För extra rad debiteras **21,60 €**.

Abonnents kataloguppgifter kan även införas i **abbonnentregistret** med nedanstående texttyper:

	Traditionell annons inkl. moms	Fyrfärgsannons inkl. moms
Extra rad	21,60	
Storstil med logo	416,40	541,30
Spaltlogo (60x10 mm)	523,05	680,00
Spaltlogo (60x15 mm)	574,95	747,45
Spaltlogo (60x20 mm)	632,80	822,65
Storstil (effekttext)	210,55	273,70
Halveffekt	21,60	

INRAMAD ABONNENTUPPGIFT € 120,30

Fyrfärgsraster och ram 320,00 inkl. moms
Exempel.

Ålands Mobiltelefon Ab - ÅMT

- Mariehamns Telefon Ab, Ålandsvägen 52*27 044
- Ålands Telefonandelslag, Jomala.....*41 053
- Fakturering291 464
- Kundtjänst0800 93 553
- E-post: info@gsm.ax
- Web: www.gsm.ax

Lägg till e-post och webb-uppgifter

Alla dina telefonkataloguppgifter syns på internetlänkar hos t.ex. de åländska lokaltidningarna. Till och med telefonkatalogsannonserna exponeras på webben! Så uppdatera dina uppgifter, du betalar endast € 21,60 för en extrarad med din mail eller websida.

Det här syns i både katalogen och på Internet

1. Vita sidorna
2. Gula sidorna
3. Gula sidornas annonser
4. Dina länkar till din e-mail eller websida!

DÄR INGEN ANMÄLAN OM ÄNDRING INKOMMIT, INFÖRS ABONNENTS NAMN, YRKE OCH ADRESS SOM I 2008 ÅRS KATALOG.

Alla uppgifter bör **undertecknas** av telefoninnehavaren.

Annonser och **uppgifter** för publicering i telefonkatalogens yrkesregister, emottages av Ålands Telefonandelslags kontor, tfn 41053.

Annonser och uppgifter i yrkesregistret införes oförändrade ifall anmälan om ändring ej inkommit **senast den 25.11.2008**.

Nya annonser och **ändring** av tidigare införda annonser bör inlämnas i **originalutförande**.

Priser för annonser på katalogens gula sidor är:

Annonser i svartvitt **2,45€/spaltmillimeter**

Annonser i fyrfärg **3,20€/spaltmillimeter** (minimistorlek är 60 mm).

Priset för radannonser på gula sidorna är **29,95€**.

Alla priser inkl. 22 % moms.

Stöd cancerföreningens Blå Bandet kampanj - kampen mot prostatacancer -

2,50/st

Välkommen in till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6 och köp ditt Blå Band pins.

Ålands Cancerförening

SAMARBETSPARTNER:

Nya Åland
★★★★

Mariehamns Telefon Ab

Ålandsvägen 52, 22 100 MARIEHAMN, tel. 27 044, fax 15 900

Ålands Telefonandelslag

Hantverkargränd 1, 22150 JOMALA, tel. 41 053, fax 41 299

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

DAGENS TV-TIPS
SPORTMAGASINET PÅ ÅLAND 24 MED TERESE
FLÖJT OCH FREDRIKA SUNDBERG FRÅN ÖSPELS-
ORGANISATIONEN SOM GÄSTER.

Slutspelat för Björk i IFK

Slitvarg. På två säsonger med IFK har Björk endast missat fem matcher i Tipsligan .

Foto: JONAS EDSVIK

FOTBOLL. Det blev två säsongen för Andreas Björk i den grönvita tröjan. Nu har han bestämt sig för att sluta med fotboll. Anledningen är ett jobberbjudande från Paf.

–Nu känns det bra, säger han. Jag har tänkt på det ganska mycket och hunnit vänja mig vid tanken.

Andreas Björk, 28, kom till IFK Mariehamn inför säsongen 2007 och gjorde fyra mål på sina 24 matcher under debutsäsongen. I år har han spelat 23 matcher och gjort ett mål. Kontraktet med IFK var på väg att gå ut när han bestämde sig för sin nya karriär.

–Vi har förhandlat under hösten men jag kände att det var värt att satsa på arbetet, säger Björk.

Nu är det ett helt annat lag som gäller i framtiden. Nämligen Paf där han ska jobba som teamleader inom IT-verksamheten. Ett jobb som inte är helt lätt att förklara vad det går ut på.

–Inom IT är det överlag svårt att förklara eftersom det är så mycket termer, säger Björk.

Men en sak är i alla fall säker. Det var ett erbjudande som Björk inte kunde tacka nej till.

–Jag ser fram emot det och det känns som rätt beslut, säger han.

Bra stämning

Precis som första året i IFK har Björk i år pendlat mellan framförallt anfallare och mittfältare. Lägg där till fyra matcher som mittback till-

sammans med **Jani Lyyski**. Nu blir det fotboll från läktaren i framtiden.

–Jag tycker det ska bli riktigt roligt, säger han. Att titta på fotboll och njuta av atmosfären.

För är det något som Björk kommer komma ihåg efter sina två säsonger i IFK är så är det just publiken. Därför riktar han ett speciellt tack till dem.

–Jag vill tacka supportererna för de är helt fantastiska. De är i en klass för sig.

Samtidigt säger han att det hela tiden varit en fantastisk stämning i hela klubben. Han framhåller sammanhållningen i laget men även i styrelsen och ledarstaben.

–Så det har varit bra år, säger Björk. Personligen önskar man att det gått bätt-

re men så blir det ibland.

Men under sina två år i IFK har Björk endast missat fem matcher i Tipsligan vilket visar vilken enorm lagspelar han är. Oavsett på vilket position han spelat har han alltid gjort sitt absolut yttersta.

–Det roligaste har varit att varje träning varit rolig. Sammanhållningen har varit bra och vi har alltid haft roligt i omklädningsrummet. Det ska alla spelare ha cred för.

Nu börjar alltså en ny karriär för Björk men samtidigt är ändå inte fotbollskarriären helt över.

–På någon nivå blir det nog spel men jag har inte bestämt var än, säger han.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

...och även för Friman

FOTBOLL. Efter en säsong i IFK Mariehamn lämnar Andreas Friman klubben. Ny adress blir Malmö men någon klubb är ännu inte klar.

–Jag har faktiskt inget klart och jag har heller inte lagt ut några trådar. Det finns ju lite lag i division I, säger han.

Det är den civila karriären som gör att Andreas Friman flyttar till Malmö. Om två veckor börjar han sitt nya jobb som redovisningsekonom och dessutom bor och studerar hans flickvän där. I den grönvita tröjan blev det nio seriematcher.

–Det blev inte riktigt som jag hade tänkt med lite för lite speltid. Men ändå har jag haft en bra tid på ön. Även om jag hade hoppats på annat när jag skrev på, säger Friman.

Löste sig bra

När Friman kom till IFK såg han ut att bli den som skulle ersätta **Mats Gustafsson** på

högerbacksplatsen. Men så blev det inte och när dessutom skador ställde till det för Friman tog främst **Patrik Rikama** över platsen.

Beslutet att inte förlänga kontraktet var ömsesidigt.

–Jag tycker att jag blivit väl behandlad av föreningen och det löste sig bra. Jag kom hit för att spela och det här året har jag nästan inte spelat överhuvudtaget. Det har varit ganska tungt så när jag fick jobberbjudandet valde jag att flytta ner dit, säger Friman.

Friman har ingen brådska att hitta en ny klubb i Skåne utan tänker ta ledigt i det avseendet fram till december.

–Men jag ska absolut fortsätta på en högre nivå, säger han. Sen om det blir division I eller division II vet jag inte.

Andreas Friman kom till IFK från IF Sylvia inför den här säsongen. (jl)

Andreas Friman.

Tio andra spelarkontrakt går ut 2008

Men Peter Sjölund slutar på grund av skada

FOTBOLL. Två spelare lämnar. Tio kontrakt är på utgående. Nyan ringde till samtliga tio spelare för att höra hur deras framtid i IFK ser ut. Vi ställde följande fyra frågor till dem:

1. Stannar du i IFK?
2. Finns det andra alternativ?
3. Vad lutar det åt?
4. När vill det ska vara klart?

Patrik Rikama. Osäker

1. –Det är förhandlingar på gång just nu och det låter intressant med de förändringar de gör. IFK vill satsa på fler heltidsspelare men var man finns där får vi se senare.

2. –Ja, men inget konkret. Men nog finns det lite. Vi får se.

3. –Jag kan inte avslöja något. Jag vet inte.

4. –När jag är nöjd.

Johan Carlsson. Funderar

1. –Det håller jag just på att fundera över. Troligtvis blir det så.

Har du fått något kontraktförslag?

–Jo, det har jag fått.

Är det klart?

–Nej, det är inte klart än.

Hur känns det att stanna?

–Det känns nog bra att kunna göra ett bättre år 2009.

2. –Njae, ja fast det är lägre divisioner.

3. –

4. –

Tommy Wirtanen. Väntar

1. –Jag kan väl inte ge ett svar på det nu eftersom jag åker till Örebro nästa söndag och är där två veckor. Efter det kan säga säkert.

2. –Just nu är det Örebro och IFK. Men det beror på om de (Örebro) är intresserade av att skriva kontrakt. IFK vill nog skriva. Jag hoppas ju gärna att det går bra med Örebro men jag har heller inte avskrivit IFK.

3. –Som sagt, jag hoppas det går bra där och ser det som en steg i utvecklingen om jag får chansen i Allsvenskan. Inte tror jag att det är någon större fotbollsmässig skillnad men allt runt om i Sverige är större och mer professionellt.

4. Kan säga mer efter han varit i Örebro: –Det vill de i IFK också och jag hoppas själv också på ett konkret svar efter de veckorna.

Mattias Wiklöf. Förhandlar

1. –Det är inte klart än.

2. –Nej, inte just nu.

3. –Det känns lite vilket som just nu. Men svårt att säga.

4. –Jag hoppas på den här veckan och det vore det bästa för då vet vi båda.

David Carlsson. Avvaktar

1. –Inga kommentarer.
2. –Jo, det finns det.
3. –Jag vill inte diskutera det.
4. –Det kommer bestämmas här inom den närmaste tiden. Någon vecka eller något.

Anders Överström. Funderar

1. –Det är det jag funderar på just nu.
2. –Nej, det har jag inte
3. –Det är det jag funderar på.
4. –När jag känner mig redo. Det blir så småningom.

Simon Enqvist. Förhandlar

1. –Ja du, jag vet inte om jag får svara på det. Men nog lutar det åt det.

2. –Jag har inga andra alternativ.

3. –Jag har inte skrivit på något än men det är i princip bara lite detaljer kvar att förhandla om.

4. –Ingen aning. Förhoppningsvis så fort som möjligt.

André Hansell. Avvaktar

1. –Jag vet inte. Jag vill inte kommentera det ännu. Det får vi ta om några dagar kanske. Just nu så är det öppet. Vi får se.

2. –Det finns andra.

3. –Jag vill inte säga något just nu.

4. –Med den biten är det inte så bråttom just nu.

André Karring. Lämnar

1. –Det där vill jag inte säga mer om men troligtvis stannar jag inte. Vi har inte kommit fram till något kontrakt.

2. –Vet inte. Jag har ju skolan kvar här så antagligen ett annat åländskt lag.

3. –Där har jag inte tittat på något men Finström ligger högst upp så Hammarland.

4. –Jag har väl sagt att jag ska ta ledigt i november och sedan titta runt lite.

Petter Isaksson. Väntar

1. –Jag har pratat med (Peter) Mattsson men inget är klart ännu.

2. –Nej, det är det inte.

3. –Svårt att säga. Det beror lite på den här skadan.

4. –Förhoppningsvis i slutet av den här veckan.

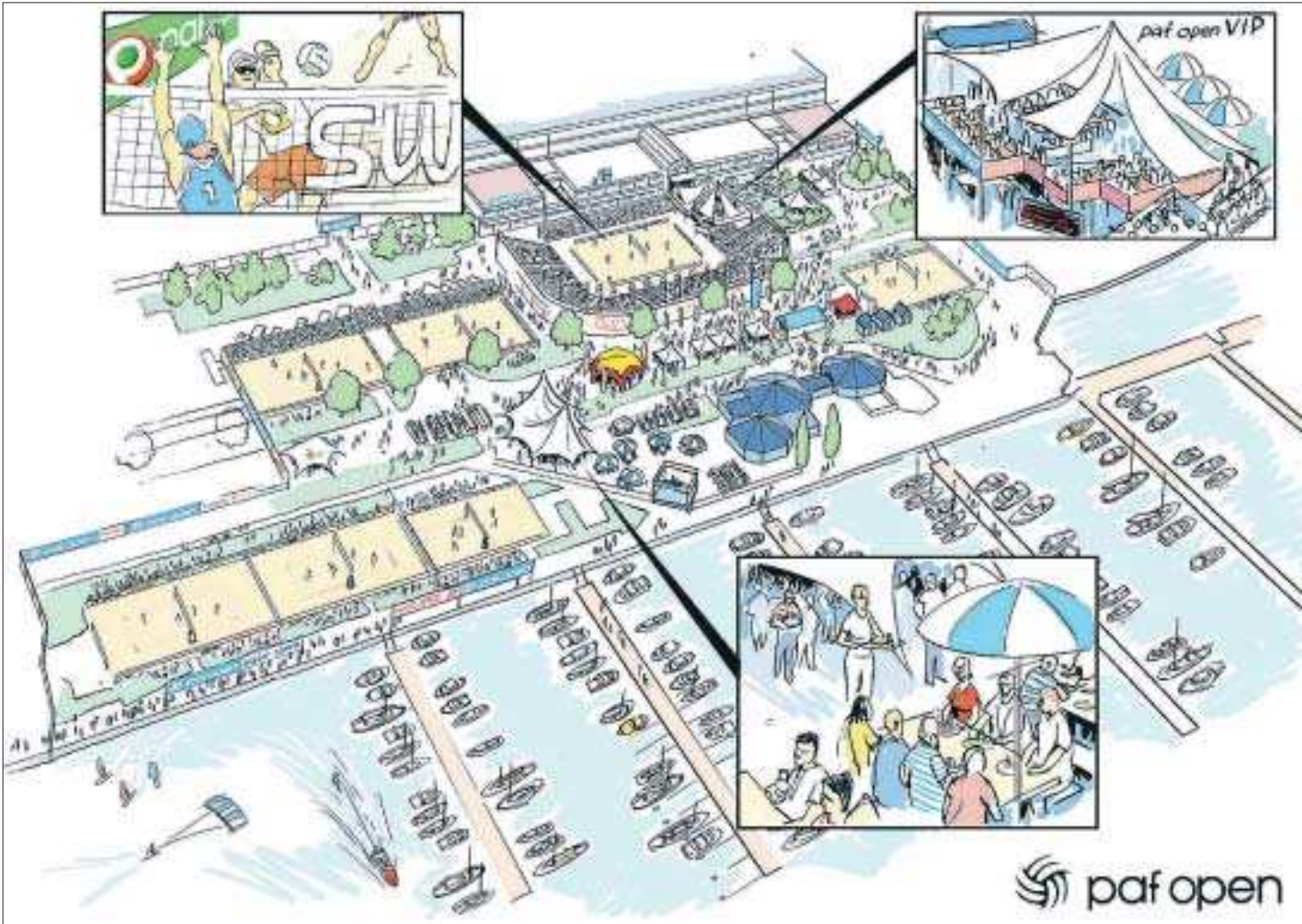
Peter Sjölund. Slutar

1. Först och främst är det att bli frisk som är steg ett. Jag varit i möte med (Peter) Mattsson och han sa samma sak. Avvakta och se.

2. –

3. –Som det känns nu blir det inte någon fortsättning nästa år.

4. –Det är ganska definitivt redan.

Så ska det bli. Tanken är att tävlingsområdet nästa år ska vara mer koncentrerat än 2007 och att samtliga banor ska finnas i anslutning till huvudläktaren. Notera till exempel banorna på parkeringen vid hamnen. Grafik: PAF OPEN

Swatch sponsrar Paf Open-fest

Och i dag släpps biljetterna till tävlingen 2009

Stora visioner. Simon Dahl har som mål att Paf Open ska bli Ålands motsvarighet till Swedish Open i Båstad. Foto: JONAS EDSVIK

BEACHVOLLEY. Den 18 augusti nästa år börjar Paf Open. Redan idag kan du börja köpa biljetter. Men den största nyheten är att Swatch går in och sponsrar en officiell fest under tävlingens näst sista dag. –Det är kul att tourens sponsor väljer att tro på oss, säger Paf Opens projektchef Simon Dahl.

Swatch är internationell sponsor för hela touren men går inte in så här direkt och sponsrar alla turneringar. Något som givetvis är smickrande för organisationen bakom Paf Open. –Det kommer bli en riktig höjare, säger Simon Dahl. Över 1.000 gäster bör vara ambitionen för en sådan här fest. Och förmodligen blir det en kändistät fest. Samma dag är det nämligen inplanerad en kändismatch vilket är ännu en nyhet från förra året.

Tävling för alla
För målet är tydligt. Paf Open ska bli Ålands motsvarighet till Swedish Open. Bland annat ska två näringslivsdagar med kända föredragshållare se till att skapa ett större intresse kring turneringen. –Det är viktigt att få med profiler från näringslivet om vi ska bli så attraktiva som vi vill, säger S.mon Dahl
Men kändisar och näringslivsprofiler i all ära. Det är även viktigt att få med publiken. Och den som känner att

beachvolley inte verkar vara så märkvärdigt kan vara med i Paf Open Challenge nästa år. –Publiken i dag vill inte bara titta på utan vill vara med och spela i sanden och smasha på, säger Simon Dahl. Det handlar nämligen om en motionstävling där vem som helst får vara med och spela. Vare sig du kan eller inte.

På samma plats
Ytterligare en nyhet från förra året är att hela tävlingsområdet är koncentrerat kring huvudläktaren utanför Hotell Arkipelag. –Det är något vi tror väldigt starkt på och det är viktigt att ha med, säger Dahl. Grunden är alltså densamma från förra året men med några nyansskillnader. Tanken är att det 2009 ska finnas tre banor på parkeringen vid MSF:s gästhamn. –Sen återstår det att se om allt går att genomföra, säger Dahl. Men det är vad vi strävar efter att göra. Än så länge är det inte klart med några spelare till turneringen och Dahl räknar inte med att få det klart för rän till våren. Men helt klart är att det handlar om den yttersta världseliten. Den som redan idag vill beställa biljetter kan kontakta Viking Line eller Eck-erölinjen.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Djurgården avslutade med förlust

■FOTBOLL. En sliten **Daniel Sjölund** fanns inte med i truppen när Djurgården förlorade den avslutande matchen i Allsvenskan mot Trelleborg med 1–3. Djurgården tog visserligen ledningen efter dryga 20 minuter genom **Sebastian Ra-**

jalakso men Trelleborg kvitterade strax före halvtid och med bara en minut kvar av matchen tog de även ledningen. Det tredje och sista målet kom på övertid. Förlusten innebär att Djurgården slutar på en tolfteplats i Allsvenskan 2008. (jl)

IFK:s juniorer tog rejäl revansch

■ISHOCKEY. IFK Mariehamns hockeyjuniorer fick med sig en poäng efter helgens två matcher. I lördags förlorade de med 0–7 borta mot SK Iron i Björklinge och detta trots fem frilägen. I söndags blev det 2–2 hemma mot Östervåla SK vilket var ett riktigt bra resultat med

tanke på att IFK förlorade med 1–12 senast lagen möttes. IFK:s mål gjordes av **Marcus Englund** och **Julis Englund**. IFK ligger på en femteplats i tabellen med två inspelade poäng. Nästa match är hemma mot Östhammar den 15 november klockan 14.15. (jl)

Två förluster för Våscs damer

DIVISION III	
USB	3
VÅSC	1
TUWE	4
VÅSC	1

i division III den gångna helgen. I 1–3-förlusten mot USB gjorde **Sofia Nordlund** Våscs mål och mot TuWe var det **Jennifer Öström** som gjorde målet i 1–4-förlusten. Våsc har förlorat sina tre inledande matcher och nu på lördag spelar de hemma mot topplaget KaKo. (jl)

■INNEBANDY. Våscs damer förlorade båda sina matcher

Tredje raka segern för IFK

DIVISION IV, UPPLAND	
FJÄRDHUNDRA SK	12
IFK MARIEHAMN	24

raka seger i division IV när de i söndags besegrade Fjärdhundra SK med 12–24. IFK har spelat tre matcher i serien och vunnit samtliga. Det ger dem en femteplats i en väldigt haltande tabell. (jl)

■HANDBOLL. IFK Mariehamns damer tog sin tredje

Förlust för Englands Hudiksvall

■ISHOCKEY. Robin Englund spelade inte när hans Hudiksvalls HC i lördags förlorade med 2–3 hemma mot seriele-

darna Östersund i svenska division 1. Hudiksvall ligger för närvarande på en fjärdeplats i tabellen. (jl)

Lagkaptenen fortsätter i KuPS

■FOTBOLL. Fotbollsligaklubben KuPS och backen **Jani Hartikainen**, 33, förlängde kontraktet med ett år. Lagkaptenen Hartikainen hör till Kuopioklubbens

viktigaste spelare och nästa säsong blir den tionde för honom i KuPS. För KuPS har Hartikainen har spelat 149 ligamatcher och skjutit 12 mål. (FNB)

Hyrynen återvänder till HJK

■FOTBOLL. HJK i Damligan i fotboll har skrivit kontrakt för ett år med 22-åriga **Sari Hyrynen**. Hyrynen, som spelar på

mittfältet, återvänder till huvudstadsklubben efter tre säsonger i Vandaklubben Tikurilan Palloseura. (FNB)

Sportens kom ihåg

■ Föreningsdomarkurs i ishockey: Lördagen den 15 november 09.00-13.00. Alla nya som gamla domare välkomna. Anmälan till ishockey@aland.net el. Marcus Englund tel.0400 723 735.

■ IFK Orientering: Höstmöte torsdag 13 november 18.30 Idrottsgårdens mötesrum. Alla orienteringsintresserade mariehamnare är välkomna.

■ Joker Dart: Öppet ÅM i 301 (dubbel in-dubbel ut), lördag 15 november 16.00 i dartklubbens lokaler på Slantgränd 2, Mariehamn. Senaste anmälningssdag är 13 november. Anmälningarna görs till Anna, tel. 0407594612. Man kan även anmäla sig på klubben i samband med våra tisdags- och fredagstävlingar. Alla välkomna!

■ Motionsserien i ishockey: Startar på onsdag 12 november 20.30 med matchen IFK-veteraner-Alandia Sharks; fred 14 november 19.00 Roosters-IF Start; 14 november 20.00 Blåljusen-Thunderbirds. För fullständigt program gå in på

ifkmariehamn.com/ishockey

■ Sjömanshockey: Nya träningstider i Islandia 11 november–9 december är tisdagar 17.00-18.30. Samling 30 min före träning. Alla intresserade med. Brist på målvakter. Kontaktperson: Janne Welin, Birka Hockey.

■ Ålands Retrieverförening rf: Höstmöte söndagen den 16 november 18.00 i ÅKD:s kansli på Kaptensgatan 2. Stadgeenliga förhandlingar, övriga ärenden. Val av ordförande, förslag på styrelse finns. Efter förhandlingarna bjuds det på kaffe och därefter hundpromenad på stan. Välkomna!

■ ÅMK-folkkrace: På lördag 15 november är det kurs för förare och funktionärer. Kom ihåg kursavgifterna i svenska kronor. Ni som har bilar tar med juniorer. Uppkörning sker på eftermiddagen samma dag. Vid frågor, ring Åse 0457-5243908.

■ ÅSSF: Viltmål 10m rörligt mål blandlopp den 1 dag, 11 november, 18.30 på Bredmobanan.

Seger för JIK:s andra damer

■VOLLEYBOLL. Jomala IK:s andra damlag som spelar i division IV, gjorde en bra insats i helgen. I tre raka set och med de klara siffrorna 15–25, 15–25, 18–25 besegrade de Dalarö på bortaplan. –Trots att siffrorna visar tydligt att vi spelade bra vill jag ändå tillägga att det var en gedigen kämparinsats och att den riktiga glöden finns i laget, säger tränaren **Lotta Angergård**. (mn)

Poäng till Ahlqvist i förlustmatch

■INNEBANDY. Andreas Ahlqvist stod för en assist när hans Järfälla IBK i söndags förlorade med 3–7 borta mot Pixbo Wallenstam IBK. Ahlqvist spelade fram till

Järfällas tredje mål och det var hans andra poäng för säsongen. Järfälla ligger på en tolfteplats i serien och har bara två poäng ner till kvalplatsen. (jl)

Vem kollar gödselspridning?

■**Vem ansvarar** för och kontrollerar hur mycket och när svämgödsel sprids ut på åkrarna?
Det hjälper inte med fina ord som att ”nu måste vi ta krafttag för att rädda Östersjön” och dylikt när verkligheten ser helt annorlunda ut. För cirka tre veckor sedan spreds svämgödsel från Ålands största mjölkgård ut på stubbåkrar i Kastelholm intill vattendrag. Strandrem-

san intill utfallsdiket och förstås vattnet i diket luktade dynga i cirka en vecka.
Trots information om händelsen till Ålands miljöprövningsnämnd bemödade de sig inte ens att komma och ta ett vattenprov!
Vad är det för nytta med täta urinbrunnar och septiktankar då de töms intill närmaste vattendrag?
Isabell Kvarnfors
ekologisk odlare

HEART

48 €

GULDVIVA™

Sjökvarteret

vardagar 10-17, lördagar 11-14

www.guldviva.com

► MÖTEN

Ålands

frimärkssamlarförening

valmöte 19.11 kl. 19.00

i Ålands Bildningsförbunds lokal.

Stadgeenliga ärenden

Styrelsen

► MÖTEN

Ålands

Marthadistrikt

Höstmarthadag

söndag 23 november

kl. 12.00 på Godby hotell

Lunch, program, vinprovning.

Höstmöte med stadgeenliga ärenden

Anmälan föreningsvis till kansliet senast 18.11. Mer info på www.aland.martha.fi

► LEDIGA PLATSER

Ab Lantbruk Åland är ett lantbrukarägt företag som verkar inom lantbrukshandeln på Åland. Företaget är en modern lantbruksaffär med en bred kundkrets och ett brett sortiment. Urvalet består av bl.a. traditionella lantbruksförmödenheter och maskiner, men också varor och tjänster inom bl.a. trädgård och hästsport. Ab Lantbruk Åland är marknadsledande inom spannmålshandeln på Åland.

Företaget har en omsättning på ca. 10 miljoner euro och antalet anställda är 10 personer. Företaget har under de senaste åren haft en mycket positiv ekonomisk utveckling och är också nu inne i ett kraftigt expansionskede.

För att leda vårt företag in i framtiden söker vi dig

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Du bör vara en affärsinriktad, initiativrik och driftigt ledare som besitter företagsekonomisk och strategisk kompetens och gärna ha erfarenhet av liknande ledande arbetsuppgifter. Vi värdesätter särskilt kunskap om den bransch vi jobbar i.

Språkkunskaper är en merit.

Tillträde och lön enligt överenskommelse.

Din skriftliga ansökan önskar vi senast **fredagen 5 december 2008** till oss på adressen:

Ab Lantbruk Åland

Möckelövägen 65, Möckelö

22120 Mariehamn

Märk kuvertet med ”VD”.

För närmare upplysningar om tjänsten, kontakta styrelsens ordförande Stig Andersson, tel. 0457 53 45 450 eller VD Sture Blomqvist, tel. 018 527 202.

MÖCKELÖ, TEL. 23 022

ÅLANDSTIDNINGEN

Samma mål, barnens bästa

■**Till** PusselFamiljen r.f.
Läste insändaren som styrelsen för föreningen PusselFamiljen r.f. hade skrivit. Första stycket i insändaren beskrevs hur det är att leva i ett förhållande där man blir utsatt för våld. Vad bra att någon skriver om det, tänkte jag. Vi träffar dessa kvinnor på socialkansliet och berättar för dem att så här skall de inte ha det. Men det är bra, när de kan läsa samma sak i tidningen. Folk brukar lita på det som står i tidningen.

Men sedan fick jag läsa att vi socialarbetarna inte alls förstår vad det handlar om och att vi till och med inte sköter vårt jobb. Den nya barnskyddslagen trädde i kraft den 1 oktober här på Åland. Enligt lagen skall

socialarbetaren inom sju dagar efter det kommit in en barnskyddsanmälan fatta ett beslut om en barnskyddsutredning skall inledas. I den gamla lagen fanns inga tidsfrister.
Utredningen skall göras utan obefogat dröjsmål och den skall färdigställas senast inom tre månader. Lagen är ny och jag är säker på att allt inte flyter problemfritt. Men jag är säker på att alla socialarbetare gör sitt bästa. Att påstå att socialarbetare ”inte ens ids” göra en utredning det vill säga göra sitt jobb är kränkande. Nu kommer ett sådant påstående från en förening som skall främja barnens och föräldrarnas bästa och som jag gärna vill se som samarbetspartner för oss socialarbetare.

”**Föreningen** finns också till för stöd”, står det i insändaren. Vad är det för stöd? Budskap om att barnskyddet inte fungerar på Åland innan man har centraliserat barnskyddet? Att man inte skall söka hjälp från socialkansliet, de som jobbar där är inkompetenta och gör inte sitt jobb? Jag har svårt att inse att centraliseringen ändrar något i det åländska barnskyddet. Samarbete mellan kommunerna finns redan och det ökar. Åland är litet, vi samma socialarbetare som jobbar här oberoende hur organisationen ser ut. Vi utbildar oss och strävar efter bättre barnskydd. Det blir aldrig perfekt, det är mänskligt. Men vi har kompetenta socialarbetare som vill utveckla barnskyddsarbete. Jag tycker att

föreningen skall prioritera att informera och uppmärksamma problematiken kring våld i närstående relationer och stöda de som har utsatt för det (gärna tillsammans med socialarbetare) i stället för att jobba för centralisering av barnskyddet med motivering att socialarbetaren inte nu gör sitt jobb.

Jag hoppas på samarbete, inte på hopp av en förening som har en viktig uppgift i samhället och som borde ha samma mål, barnets bästa, som vi socialarbetare.

Marjo Österberg
Socialarbetare, styrelsemedlem för Talentia-Åland (fackförening för högutbildade inom socialbranschen på Åland)

Det största hotet mot hälsan

■**Alkoholens** sociala och hälsorelaterade skadeverkningar är stora: man räknar nu kring 4000 alkoholrelaterade dödsfall årligen, av dem är närmare 100 dödsfall i trafiken. De direkta alkoholskadorna i samhället beräknas kosta 700-900 miljoner euro varje år. Indirekta kostnader beräknas vara 3-6 miljarder euro per år. Dessa siffror borde motivera en kraftig höjning av alkoholpriserna.
I samband med budgetbehandlingen i höst diskuteras förslaget om en höjning av alkoholskatten, men två regeringspartier – SFP och Samlingspartiet – motsatte sig. De ville ha ytterligare statistik på alkoholkonsumtionen, på den skattefria införseln och på skadeverkningarna alldeles som de nuvarande upplysningarna inte skulle räcka till.
Under den senaste tiden har samstämmiga uttalanden från forskare kommit med konkreta förslag, som skulle minska de alkoholrelaterade problemen och sänka totalkonsumtionen av alkohol. Men förslagen vinner inte gehör i regeringen.
Minister **Liisa Hyssälä** och Folkhälsoinstitutets VD **Pekka Puska** har båda föreslagit en sänkning av alkoholhalten i mellanölet från nuvarande 4,7 volymprocent till 3,5 med motiveringen att detta skulle minska totalkonsumtionen med en liter per person. Det andra förslaget gäller öppethållningstiderna av krogar i Finland.
Allt för många nattklubbar och restauranger har öppet till klockan 3-4 på morgonen sju dagar i veckan. Inget annat nordiskt land har motsvarande omfattning av utskänkning. Det tredje seriösa förslaget gäller sänkningen av promillegränsen för rattfylleriet från 0,5 till 0,2. Men inte heller detta förslag får stöd hos beslutsfattarna.
Vi kräver att våra beslutsfattare och lagstiftare verkligen arbetar enligt de goda principer som finns i Alkoholprogrammet som startade 2004 och har förlängts till 2011. Där framhåller statsmakten klart och tydligt sin målsättning att minska den totala alkoholkonsumtionen och de skador som alkohol förorsakar.
Eller är det bara tomma ord? Uttalande från höstmötet i Jakobstad 8.11.2008
Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik rf
Finlands svenska storlogen av IOGT

Test för LED-belysning

■**Stadsstyrelsen** har behandlat min motion angående LED-belysning. Två testprojekt skall sättas igång, ett projekt för gång- och cykelvägar, gärna med sol och vindenergi, samt ett projekt för biltrafikerade gator, till exempel Storgården. Stadsstyrelsen får rapport om utfallet 6 månader efter försöket påbörjas.
Det här är ett steg i rätt riktning för att minska stadens koldioxidutsläpp samt öka energieffektiviteten i staden. Man gör helt rätt som skyndar långsamt, men nu belyser man åtminstone problemet med energieffektivitet i staden.
Ett stort tack till **Donny Isaksson** som efter Tekniska nämndens beredning kom med detta förslag, understödd av **Barbro Sundback**. Och även ett stort tack till hela stadsstyrelsen som godkände deras testförslag. Nu hoppas jag att vi håller det här resonemanget på hela Åland. Det skulle vara väldigt

viktigt att lyfta fram miljöfrågorna och visa de som bor på Åland och om världen att vi prioriterar frågan.
Vi har en otrolig naturresurs att använda här på Åland i vindkraften och borde bygga ut den mera. Jag var en av motståndarna till vindmollorna på Båtskärs. Detta på grund av att vi har stuga en sjömil norr om Båtskärs och de ligger precis i vårt synfält. Vi var rädda att ljudbilden skulle ändras och att det skulle störa att ha någonting som hela tiden rör sig i blickfånget.
När de nu står där, har min uppfattning helt ändrat. De stör inte på något sätt och vis och med tanke på vad de ger det åländska samhället är de ett av de bästa byggena på många år.
Men vi har många andra ställen att ställa liknande vindparker och vi borde definitivt utnyttja denna naturresurs!
Henrik Löthman (s)

(c) vill inte höja skatten

■**Mariehamns-centern** höjer inte skatten
Inför behandlingen av stadens skatteöre meddelar Mariehamns-centern att skatten inte borde höjas.
Enkelt sagt måste vi möta den förutspådda lågkonjunkturen med minskade utgifter och ökade inkomster. Partierna i staden har enats om ett mål om att skapa ett årligt överskott om två miljoner.
En höjning till 16,5% ger ett överskott på en knapp miljon. Efter en genomgång av stadens ekonomi finns en grundplåt på 1,1 miljoner euro.
Målet om ett överskott om två miljoner skulle för all del vara löst för 2009 men däremot

står vi inför svårigheter igen 2010. Då har vi redan beskatat våra mariehamnare men däremot inte löst kärnan i problemet.
Mariehamns-centern har inte har någon plats i stadsstyrelsen och har därför inte möjlighet att bereda förslag till inbesparingar men inför budgetbehandlingen i slutet av månaden kommer vi att hålla en sparsam linje och föra fram förslag om ökade inkomster bl. a genom ökad inflyttning av nya skattebetalare vilket vi uppnår genom att våga förtäta staden och tillåta att man inom staden får bygga på höjden.
Mariehamns-centern

Sälj det du inte behöver med en annons i Torget

NYHET! Ladda upp bilder på hemsidan

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

Ring och tipsa!
0457-313 4444

TV-programmet

tisdag 11 november

7.00 Gomorron Sverige [35625188]
10.30 UR [5202546]
13.00 Rapport [38256]
13.05 Hockeykväll (R) [247966]
13.35–14.05 Toppform (R) [693121] Hälsoserie. Del 8 av 12.
14.50 Bara en kvinna [3699985]
FILM Svenskt drama från 1941. I rollerna: Karin Ekelund, Anders Henrikson.
16.10 Gomorron Sverige [7682695]
17.00 Rapport [44782]
17.05 Avalon Heights [5275169]
17.30 Lilla Sportspegeln [9091]
18.00 Bolibompa [56324]
18.55 Sportnytt [2722966]
19.00 Rapport [38985]
19.10 Regionala nyheter [6807614]
19.15 Go'kväll [807411]
 Magasin. Helena Åhs från Strängnäs får danslektioner av dansexperten David Watson. Programledare: Anja Kontor.
20.00 Kulturnyheter [62966]
20.15 Regionala nyheter [1342898]
20.30 Rapport med A-ekonomi [362]
21.00 Packat & klart [343]
 Resemagasin. Del 6 av 11. Specialprogram med miljötema. Anders Rosén reser till Kroatien på tågcharter, ett resätt som omskrivits som ett miljövänligare sätt att resa.
21.30 Andra Avenyn [614]
 Svensk dramaserie från 2008. Del 126. Rasmus på slak lina.
22.00 Dom kallar oss artister [527]
 Musikdokumentär. Del 3 av 12. Marit Bergmans förhållande till fansen är unikt. Även 15/11, 16/11.
22.30 Morgonsoffan [898]
 Humorprogram. Del 7 av 12. Programledare: David Batra, Petra Mede.
23.00 Psalmer från köket [6684966]
FILM Norsk-svensk komedi från 2003. I rollerna: Joachim Calmeyer, Tomas Norström.
0.35 Kulturnyheter (R) [7977218]
0.50 Höök (R) [6611909]
 Del 8 av 10. Kan Per Laurin, som sitter inlåst på rättspsyk, ha fått en copycat?
1.50–7.00 SVT24 [80397657]

10.30 24 direkt [26080072]
16.35 Annas eviga (R) [1641891]
 Även 14/11.
17.05 Grosvold (R) [5443166]
17.50 Perspektiv [83614]
 Även 15/11.
18.20 Nyhetstecken [3915053]
18.30 Oddasat [55237]
18.45 Uutiset [746701]
19.00 Kalla krigets spioner [52362]
 Brittisk dramadokumentärserie från 2007. Del 2 av 5. Stalins atombomb. Klas Fuchs smugglade ut ritningar på atombomben och gav till Stalin. Det blev början på det kalla kriget.
19.55 Rapport [5840695]
20.00 Vem vet mest? [5140]
 Frågesport. Även 16/11.
20.30 Dr Åsa [4411]
 Populärmedicinskt hälsoprogram. Del 5 av 10. Djur som medicin. Läkaren Åsa Vilbäck träffar diabeteshunden Smulan som känner doften av sin matte Ingers blodsockernivå och varnar när hon måste äta. Vi träffar boxern Bosse som arbetar som vårdhund på ett demensboende. Även 14/11, 15/11.
21.00 Rakt på med K-G Bergström [6492] Intervjuprogram. Del 5 av 10. Programledare: K-G Bergström. Även 16/11.
21.30 Debatt [8091]
 Debattprogram. Del 3 av 9. Janne Josefsson med gäster i studion från Göteborg.
22.00 Aktuellt [5904]
22.30 Korrespondenterna [4275]
 Utrikesmagasin. Del 3 av 8. Jorden som arbetsplats. Aldrig har så många varit på jakt efter arbete i ett annat land som nu. De tar arbeten som ofta är smutsiga, förnedrande och farliga. Programledare: Erika Bjerström. Även 15/11, 16/11.
23.00 Sportnytt [87898]
23.15 Regionala nyheter [2793275]
23.25 Rapport [6708053]
23.30 Eftersnack [60121]
 Regional pratshow. Även 12/11.
23.55 Världen [7827256]
 Dokumentärserie. En torped ber om ursäkt.
0.55–1.25 Beckman, Ohlson & Can (R) [9731283]

7.30 Nanny [229695]
8.00 Våra bästa år (R) [4338256]
8.55 Montel Williams show [2020343]
9.50 Top model 7 (R) [2361546]
10.45–11.40 Oprah Winfrey show (R) [9632184]
12.30 Rachael Ray [1408850]
13.25 Våra bästa år [2389091]
14.15 Oprah Winfrey show [850879]
15.10 Close to home [3431879]
16.00 Project runway [493343]
17.00 Top model 7 [402091]
18.00 Extreme home makeover [480879]
 Amerikansk inredningsserie från 2006. Del 1. Teamets första uppdrag i den nya säsongen ligger i Alaska, där Betsy Rogers bor med sin stora familj.
19.00 How I met your mother [892430]
 Amerikansk komediserie från 2007. Del 11 av 24.
19.30 Säsongstart: 2 1/2 män [891701]
 Amerikansk komediserie från 2007. Del 1 av 24. Jake ska börja i en ny skola och Alan och Charlie tar med honom ut på shoppingrunda.
20.00 2 1/2 män [898614]
 Amerikansk komediserie. Charlie betar sig märkligt efter att ha tillbringat en kväll tillsammans med sin mamma.
20.30 Sjukhuset [897985]
 Svensk dokumentärserie.
21.00 SOS Familj [878985]
 Svenskt livsstilsprogram.
22.00 Systrar i jeans [9701614]
FILM Amerikansk romantik från 2005. Baserad på Anne Brashares ungdomsbok om fyra väninnor som ska spendera sin första sommar någon sin ifrån varandra. I rollerna: America Ferrera, Alexis Bledel, Amber Tamblyn. Regi: Ken Kwapis.
0.15 2 1/2 män (R) [147893]
0.45 2 1/2 män (R) [4578947]
1.15 Navy CIS (R) [2250638]
2.10 Shark [4343676]
3.00 Förhåxad [1554947]
3.50 Painkiller Jane [8934980]
FILM Amerikansk science fiction från 2005. I rollerna: Emmanuelle Vaugier, Richard Roundtree.
5.10–6.00 Huff [6434102]

6.50 Nyhetsmorgon [89557966]
11.00 Nyheterna [447324]
11.05 Efter tio [4066633]
12.00 Nyheterna [849633]
12.05 Efter tio, forts [705643]
12.45 Hem till gården [258527]
13.10 Hem till gården [2560985]
13.45 Nyhetskanalen [2780898]
14.00 Trav: Dagens rätt [539922]
14.30 Bingo: Full bricka [9373463]
15.25 Nyhetskanalen [9026362]
15.30 Doktorn kan komma (R) [813343]
16.25 Will & Grace (R) [3829817]
16.55 That '70s show (R) [3800782]
17.25 That '70s show (R) [837898]
17.55 Doctors [3083188]
18.55 Postkodlotteriets 50-50 [3273492]
19.20 Keno [810492]
19.30 Lokala nyheter [911917]
19.35 Lokalt väder [1032817]
19.40 Ekonominyheter [6611343]
19.50 Vädret [6617527]
20.00 Nyheterna [896256]
20.30 Halv åtta hos mig [895527]
 Svenskt matlagningsprogram från 2008. Del 18 av 32. I dag är det Pelle Tengblads tur att stå för middagen och han bjuder på till förrätt ungsgratinerad rödbetssymfoni med chèvreostr.
21.00 Äntligen hemma [876527]
 Svenskt inredningsprogram från 2008. Del 6 av 12. Martin Timell isolerar innerväggarna och gör ett besök på en testfabrik där man fastställer möbblers hållbarhet. Även 15/11.
22.00 House [865411]
 Amerikansk dramaserie.
23.00 Nyheterna [477850]
23.25 Sporten [7648430]
23.35 Vädret [4441188]
23.38 Lokalt väder [304441188]
23.40 America's got talent [1976985]
1.15 Jordan, rättsläkare (R) [2241980]
2.10 Numbers (R) [3976657]
2.55 Advokaterna (R) [1709314]
3.40 Kung av Queens (R) [9078034]
4.05 South Park [9101947]
4.25 South Park [9049522]
4.50 Deadwood (R) [7526928]
5.40–6.50 Århundradets krig (R) [5674015]

6.00–10.00 God morgon med A-laget
 A-laget – lite bättre väder. God morgon tillsammans med Isa, Petski och Magnus.
16.34 Allt ljus på: Inga Thommessen
 Dövtextning. Den danska sångerskan Inga Thommessen möter Thomas Lundin i ett samtal kryddat med musik.
17.14 Kortnytt
17.15 Made in Europe
 Del 12 av 27. Grekland.
17.30 Om du var jag
 Respekt. En programserie som tar upp små och stora frågor i livet.
17.45 BUU-klubben
 Del 26. Det brinner i knutarna.
18.15 TV-nytt
18.30 Dok: Predikanten
 Under 1960-talet toppade väckelsepredikanten Mälle Lindberg de svenska löpsedlarna åtskilliga gånger. Med sin speciella stil och förkunselsshow i rock'n'roll-anda lämnade Mälle Lindberg ingen oberörd.
19.30 Loppshop
 Djuren lever loppan i dagens Loppshop!
20.00 TV-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Obs
 Aktualiteter.
21.00 Sportmagasinet
 Människor i idrottens värld.
21.30 Konsulternas krig
 Del 4 av 8. Gården var ett fall framåt. Safari dag 3; Winston och Räven ger batikkjolar, vänsterhalsband, träsor och instrument åt Tor, Linus och Tage – hur reagerar de?
22.00 Kodnamn Hunter
 Norsk polisserie. Del 6. Realistisk actionserie om internationell brottslighet, hemliga polisgrupper och missriktad kärlek.
23.00 Kvällsnytt
23.05 Ratatosk
 Kulturmagasinet Ratatosk – upplevelser, upptäckter och tankar.
23.35–23.49 Oddasat
 Textning till svenska och finska.

ÅLANDSKANALEN

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.

Nyheter/Sportmagasinet.
 Gäster: Terese Flöjt, vd, och Fredrika Sundberg, sportkoordinator, som pratar om förberedelserna till öspelen 2009.
Programledare:
 Johan Larsson.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

6.45–10.00 Gomorron. Med Kjell Brändström. **6.50** Beträktelse. Av Bengt Malmberg. Även c:a 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** Musikaletten. Visor. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till del 7 av 15 av kapitlet En rymdnatt med Panter. Del 6–10 även fredag 12:30. **10.00–14.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Även 17:45 och lördag 09:15. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Rätt skall vara rätt. Frågetävling. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas telefonönskemusik. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Min musik. Även lördag 15:00. Med Eva Nyberg **16.00** Aktuellt **16.15–17.45** Åland i dag. Med Albin Dahlin Nyhetsmagasin . **16.16** Apropå. Programmet aktualiserar viktiga ämnen i form av reportage och gäster. Du som lyssnar kan också höra av dig med dina funderingar och erfarenheter kring det aktuella ämnet via mess och mail. Även lördag 13.00. **17.00** Ålandsnytt. Även 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion. Från Gomorron. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Från 17:00. **19.10** Åland i dag. Från 16:15-17:00. **20.00** Ålandsnytt. Från 18:03. **20.03** Åland i dag. Från 17:10-17:45. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris.

"Sportmagasinet"

kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 Ettans morgon-tv [54705966]
9.15 Dalens härskare (R) [7196492]
10.05 Nöjesrävarna [4355072]
10.30 Inkorrekt, Tuomas Enbuske!: Det är inte kul på landet! [1879]
11.00 Tv-nyheter [68966]
11.05 Livet i Ballykissangel (R) [9901188]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [61817]
13.00 Tv-nyheter [23324]
13.05 Prisma: Barnen som liknar äldre [2406411]
13.55 Danska under: Sprickdalen [9234782]
14.30 Läkarna [9879]
15.00 Tv-nyheter [24966]
15.05 Antikviteter och mysterier [6504817]
15.55 Jaakko och världserövrarna [276508]
16.30 Djävulen och kanalen [2463]
17.00 Tv-nyheter [49237]
17.08 Livet i Ballykissangel (R) [300447633]
18.00 Tv-nyheter och väder [2188]
18.30 Bli herre över plånbo-

ken [7879]
19.00 Kyrkoherden i Dibley [275]
19.30 Naturstund: Häpnadsväckande orkidéer [546]
20.00 En sann historia: Heikis busspaning [459]
20.30 Tv-nyheter och väder [85817]
20.55 Sportrutan [2681508]
21.00 Cranford: en småstads-idyll [56614] Del 5.
21.55 Vivienne Vyle [444817]
 Del 6. Priset gör Vivienne helt knäpp. Att vara berömd betyder inte bara lycka.
22.25 Män, brev och problem [7302904] Del 6. Harry räddar en kvinna som fått en sjukdomsattack. De blir vänner, men ödet blandar sig i med hårda nypor.
23.15 Tv-nyheter [5847891]
23.20 Extras – Jag vill också bli stjärna [7556411]
23.50 Prisma: Glaciärerna smälter [697701]
0.40 Euronews [2510034]
0.50 Nyhetsfönster [52746980]
4.00–5.55 Nyhetsfönster [5383744]

6.00 Tellus-frågesport [6308071]
6.50–8.20 Lilla tvåan [8039237]
8.20 VildaMicken: Telefonen [1150324]
8.35 Poinzi [3195324]
8.53 På gräsrotsnivå [301232275]
9.00 Oddasat [95546]
9.15–10.35 Regionala nyheter **10.35 Hjärtan i brand** [4899169]
11.00 Djursjukhuset [4850]
11.30 På riskgränsen: Utforska Borneo [4237]
12.00 Återvinningsbröderna [96237]
12.25 Inrikesprofilen [1111492]
12.40 Den rätta frågan [32140]
13.05 Snövit och 7 timmerflottare [6629430] Finsk musikal från 1953. I rollerna: Eija Inkeri, Heikki Heino.
14.15 Abc i att binda sig, presentation [9049017]
14.20 Under Polstjärnan [975237]
14.50 Finland år 2030 [989430]
15.20 Den mänskliga faktorn [7333594]
16.10 McLeods döttrar

[1795445]
16.55 Norge runt [2962782]
17.00 Lymlarna! [90324]
17.23 Lilla tvåan [300767140]
18.00 Den rätta frågan [52140]
18.25 Hjärtan i brand [9867343]
18.50 Tv-nyheter [4841459]
19.00 Regionala nyheter [21035]
19.10 Sportrutan [6466594]
19.15 Tvåans höstväder [9616017]
19.20 Akuten [5773072]
20.00 Familjen Metsola (R) [82527]
20.50 Gå fint i koppel [6457343]
21.00 Aktuella tvåan [31817]
21.50 Tv-nyheter [5733546]
22.05 Dokumentärprojekt [9405053]
23.35 Ögonvittnet: Huset är ockuperat! [8596922]
0.05 Musik-tv: Ytterlighet [2002812]
0.50 Tellus-frågesport [3865657]
2.00 Frågespel [9727015]
3.00 Dolt ord [9721831]
4.00 Sudoku [9707251]
5.00–6.00 Frågespel [9718367]

5.50 Väder [57432701]
6.25 God morgon Finland [14678695]
9.10 Vad ska vi äta idag? [5091169]
9.15 Känslor och dofter [2267091]
 En amerikansk underhållningsserie om livet i Genoa City.
10.05 Frågesport [4009985]
10.50 Emmerdale [7858169]
 Andy sköter. En serie om livet i byn Emmerdale.
11.20 Köpkanalen [9430188]
12.40 MTV3 Chatt [1708850]
13.55 Kändisspelaren [548053]
 Amerikansk komedi.
14.25 Frågesport [927546]
14.55 Intensiven [3957188]
 Stabilt. Amerikansk sjukhusserie.
15.50 Nöjesnytt [2861985]
15.55 Frågesport [598188]
16.30 Nyheter [125985]
16.35 Bondbruden [5944343]
 Programledare: Miia Nuutila.
17.30 De vackra och de djärva [581527]
17.55 Vad ska vi äta idag? [7170633]
18.00 Emmerdale [771508]

Jobb i sikte. En serie om livet i byn Emmerdale.
18.30 Ekostjärnorna [789527]
19.00 Sjuans nyheter [778966]
19.15 Ekonomi nyheter [568527]
19.25 Dagens väder [2835459]
19.30 Dolda liv [171459]
20.00 Kärlekens anatomi [594411]
 Amerikansk dramaserie. Osams.
21.00 Flykten [141343]
22.00 Tians nyheter [597053]
22.20 Resultatrutan [6348966]
22.30 Keno [146343]
22.31 CSI [100139508]
23.30 CSI [128492]
 Ödets beslut.
0.30 Tredje stenen från solen [5354473]Egna intressen. Rymdvarselserna som förvandlats till familjen Salomon fortsätter sina studier i mänsklig-heten.
1.00 Vinstpotten late night [9930831]
2.15–5.50 MTV3 Chatt [50894980]

” Nyckelknippa upphittad vid Västernäs kiosk i söndagsmorse, 9.11.
TEL 050 537 5650 ELLER 22360.

debatt

Rumäner inte rasister

■**Öppet brev** till det åländska samhället och myndigheterna

Vi är en grupp rumänska inflyttade som gärna vill presentera några fakta om det rumänska samhället för det åländska samhället och myndigheterna. Det har förekommit många osanna påståenden om Rumänien de senaste åren.

Därför vill vi försöka förklara något om realiteterna i vårt land. Vi tror att föreställningen här på Åland är lite snedvriden.

Som ni kanske vet finns det många minoriteter i Rumänien. År 2002 var 90% av befolkningen av rumänsk härkomst, 6,6% var ungarer, 2,5% romer, 0,3% tyskar, 0,3% ukrainare, 0,2% ryssar, 0,2% turkar, 0,1% tatarer, 0,1% serber och 0,1% slovakar. Det finns också bulgarer, greker, judar, kroater, tjecker, polacker, armenier, italienare och andra.

Det betyder vi är ett heterogent folk.

Vi anser oss inte vara ett rasistiskt land för nästan alla minoriteter har egna representanter i regeringen. Ungarna och romerna har också egna partier. Dessutom har alla minoriteter i Rumänien samma rättigheter som alla andra rumäner. Vi kan tillägga att den största minoriteten, ungarerna, har rätt till skolgång på sitt eget språk i områden där man är i majoritet.

Vi vill understryka att i Rumänien är skolgång en, enligt grundlag garanterad, rättighet för varje medborgare oberoende av kön, ras, religion eller nationalitet. I Rumänien är skolgången gratis och obligatorisk för alla.

Precis som på Åland och i alla länder i Europa får alla hälsovård som har hemvist i Rumänien (Lag nummer 95/2006).

Om någon är närmare intresserad har vi dokument som visar regeringens många program för att integrera våra minoriteter lättare och bättre

Presentera. "Vi är en grupp rumänska inflyttade som gärna vill presentera några fakta om det rumänska samhället för det åländska samhället och myndigheterna." skriver insändarskribenterna. Bilden är från en utställning i stadsbiblioteket där den kände rumänske skulptören Constantin Brâncusi presenterades i bilder. Foto: JONAS EDSVIK

i det rumänska samhället.

Vad vi vet finns det inga nazister eller nazistiska partier i Rumänien.

Vi hoppas att detta brev inte kommer att uppfattas som en förebräelse. Vi vill gärna bidra till en bättre

kännedom om Rumänien och det rumänska samhället och till ett bättre samarbete mellan våra nationer.. Tag gärna kontakt!

Med vänliga hälsningar från en grupp rumänska ålänningar genom **Raluca Tomiuc**

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Ris till landskapets förvaltning som ej har farsdag som allmän flaggdag. Ros däremot till fastighetsbolag och privata fastighetsägare som flaggade på farsdagen. **040.**

sig igen. Annars vet jag inte vad jag ska göra... **0457.**

■ Tack vilket gott bröd som bakas på Kantarellen, alltså jag betalar gärna extra för så saftigt fräscht bröd som ni har nu för tiden. **Nöjd kund.**

■ Ett försenat grattis till världens bästa pappa Nils på farsdagen. **Stora kramar Lucas och Janice.**

■ Björn Gustbee skrev "Oj oj oj, kärnkraftverken släpper ut vattenånga", alltså är Forsmark Ok? **Uj uj uj.**

■ Om Finland ska bli självförsörjande på energi måste man stänga kärnkraftverken för deras bränsle är importvara och Finland har inte eget uran till dem och ingen anrikningsanläggning heller. **Paducah på er!**

■ Oojoj Lucas :D Haha. **0457.**

■ Vad f-n har jag gjort. Det är nog de största misstaget jag har gjort i mitt liv. Hoppas de ordnar upp

Engångserbjudande

Använd kupongen du fick hem med Nyankortet!

-20%

på alla krukor

SANDÅSENS BLOMSTERHÖRNA

Erbjudandet gäller tom 31.1.2009

Nyankortet

Rattfyllerister är ej heller i normalt tillstånd där man tänker till ordentligt. **040.**

■ Stackars Sockerconny på Budbil, vad han mobbas av sina kamrater pga sin "kärlek". **Mvh chefen.**

■ Du i flakbilen ÅLJ XXX från Kalmarnäs. Undrar vad böterna blir för att köra bil och prata i mobil och samtidigt ta en cig. Nära diket några gånger. Aja baja. **Observant bilist.**

■ Jag tappade mina JJK-kalendrar mellan Select och Polisen på Servicegatan i fredags kl 16.50. Du som plockade upp dem strax efter kan väl lämna dem till polisen? **040.**

■ Tack för de godaste los dengos vi någonsin ätit, det var veckans guld. **Hälsn från en gammal skönari vid prins Huberts hov.**

■ 050! Livets krydda är att få jävlas! **0457.**

■ IFK, agera nu. Alla andra värvar, vad gör ni? Det blir tuffare nästa år. **0457.**

■ Nyckelknippa upphittad vis Västernäs kiosk i söndagsmorse, 9.11. **Tel 050 537 5650 eller 22 360.**

■ Vem är du som köpt ut cider till våra 14-åringar? Fattar du inte att du begär ett brott. De kan inte hantera alkohol när de är så unga. Det höll på att sluta riktigt illa. Gör inte om det. **0457.**

■ Du som klagar på underhållarna ombord på ms Eckerö. Åk med de andra färjorna och jämför. Ingen slår dem. **0400.**

■ Lurendrejeri? Skickade in det billigare messet om gratta pappa, fick också svar att det kommit fram - men var är de messen? Bara de dyra annonserna syns. :- (**0457.** –Nu har vi undersökt och kan konstatera att hälsningen var publicerad bland de andra farsdags-hälsningarna i lördagens tidning. Messaren har fått besked om detta. **Red.**

NYANS ROS

...och kramar till **tjejerna** på ÅHS-borrellibehandlingen. **Harald.**

...till **Ulla-Stina Simolin** och **Christina Johansson-Gammals**, som ställde upp och sålde Lindenböcker på bokmässan i lördags! Tackar för en fin insats för en **glad kassör** i Lindenföreningen.

...till **Dansens Vänner** på Åland som kom en hel busslast + lite till och förgyllde vår höst fest den 18 oktober. Vi hade en trevlig & lyckad kväll med mat, och dans till Rolles Orkester samt underhållning av Stig & Jalle. **Ålands Gillet** i Stockholm.

Sveket mot landsbygden

■**Nu i veckan** så kommer budgetdebatten att äga rum och eftersom jag själv inte längre har förmånen att vara med och debattera budgeten så vill jag i en insändare lyfta upp sveket mot dem som har förhoppningar på ett besökscenter i Sund.

Och det är ett svek - efter alla förhoppningar- så finns det nu inget intresse av den sittande regeringen bestående av centern och liberalerna att bygga ett besökscenter i Sund. När jag satt i finansutskottet så var min känsla att man från regeringspartierna inte vill ha ett besökscentrum i Bomarsund-men att de inte ville säga det.

I stället så stärker de förhoppningarna om ett besökscenter i Bomarsund, eftersom vice LANTRÅD **Britt Lundberg** den 23 april 2007 säger i en debatt att det planeras byggstart hösten 2008 av besökscentret.

26 juni inbjuder Britt Lundberg till ett informationstillfälle där vi inbjudna får veta att landskapsregeringen inte vill ha konstruktionen med fönster i taket, och att arkitekten fått order om att rita om, och det skulle bli klart till årsskiftet 2008-2009, men att det skulle kontrolleras om inte markarbetena för bland annat parkering kunde påbörjas innan dess.

Men det skall inte bli några extra förseningar!

Ingenting har ännu gjorts och nu får hörs det som att det inte finns pengar med i budgeten för något besökscenter under 2009.

Än en gång så tar regeringspartierna centern och liberalerna bort ett infrastrukturellt projekt från landsbygden. Ändå

är det här två partier som vill låtsas jobba för en levande landsbygd. Det var nog förr i så fall - inte nu längre.

Nu så är det inte mycket som sker utanför Mariehamn- och Jomala-området. Nå, inte skall jag vara förvånad, men det som gör mig ledsen är när jag tisdagen 4 november hör vice LANTRÅD **Britt Lundberg** i radio säger att besökscentret inte kommer att bli försenat, jämfört med planeringen.

Men hallå, varför är det då inte pengar med i budgeten? Det Britt Lundberg säger i radion stämmer ju inte alls.

Nu måste centern börja bli ärliga i sin politik och säga vad de vill med besökscentret. Jag ångrar mig att jag i en debatt den 28 maj 2008, gav en eloge till minister Britt Lundberg "som jag märker att vill förverkliga Bomarsund och besökscentret "

Även jag blev lurad då.

Det gav förhoppningar och när jag sen inser att det inte blir som jag hoppats så gör det ont när jag landar på jorden igen.

Så vi är ganska många som har ont, när vi landade då vi fick höra att besökscentret inte är med i budgeten för 2009.

Vi hade alla en dröm att utveckla hela Bomarsundsområdet som attraktivt turistområde med massor av möjlighet till nytt entreprenörskap.

Men den drömmen har inte den här landskapsregeringen – tyvärr. Vill man hoppas på infrastrukturella satsningar så sker de nog i Mariehamn för varken centern eller liberalerna verkar längre jobba för en levande landsbygd.

Göte Winé (s)

Nya tag i skärgården

■**Jag läste** med stor förtjusning onsdagen den 5 november i Nya Åland om ett nytt företag inom fisketurismen. Det är mycket bra att man satsar på detta område där efterfrågan är så stor.

Jag lyfter hatten för **Boris Blomqvist** som under dessa finansiellt osäkra tider vågar satsa på ett nytt företag. Dessutom tycker jag att det är viktigt, att dom som äger mark och vatten i den vackra åländska skärgården delar med sig och öppnar dörrarna för turister och annat folk.

Den nya fiskeanläggningen ligger i ett av de vackraste omgivningar nära Eckerö och bredvid den undersköna ön Finbo. Företagaren själv är en välkänd profil i både Eckerö och Hammarland, men lär vara bekant även för många andra ålänningar.

Som en naturvän kommer han säkert att värna om den känsliga naturen på ett föredömligt sätt. Enligt artikeln i Nyan gillar han att tala med folk vilket underlättar kommunikationen och som en f.d. polis har han säkert inga svårigheter att hålla ordning i sina domäner. Detta kan även undertecknad helhjärtat intyga.

Jag har haft glädjen att möta Boris Blomqvist vid ett flertal tillfällen både i skärgården och andra omgivningar. Jag önskar honom all framgång med det nya företaget. Vem vet, kanske tittar jag in på våren när jag har vägarna förbi i min lilla roddbåt.

Jag vill dessutom ge veckans ros till Nyan för den aktuella artikeln och det välvalda temat.

Marja Leena Magnusson, f.d. eckeröbo

HÄLGE

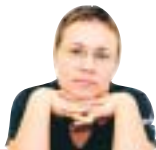

ZITS

”Socialskyddet är ett lapptäcke som har skarvats i här och där, utan helhetsgranskning av vare sig konsekvenser eller rättvisa.
JOHANNA WESTMAN I DAGENS NYHETER

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Mitt i allt Nina Fellman

Vi älskar att tävla om läsarna

Man kunde ju tro att vi sålt självstyrelsen och druckit sprit för pengarna, av indignationen att döma.
Jag har nu läst både i Gamlan och Husis och i en ledare i Gamlan att Nya Åland på något sätt burit sig illa åt som sökt och fått presstödd från Kommunikationsministeriet.
Det är osunt, orättvist, det är rentav ”en säck grus i ett utvecklingsmaskineri vars kuggar är spetsad konkurrens, rationalisering och effektivisering.”

Det sistnämnda levererar Gamlans vd **Dan-Johan Dahblblom**, och passar också på att berätta att hans tidning för ett par år sedan sökte presstödd för att förhindra att Nyan fick något.
Jaha. Jag börjar undra – är detta samma Dan-Johan, min gamla arbetskamrat, som bara för något år sedan våltaligt sökte, beviljades och med tårta firade presstödd till Nya Åland? Då var han förstås vd på Nyan.
Jag förstår att det är andra tider på andra sidan staketet, men var det lika omoraliskt då?

Kära, älskade fiender och konkurrenter på Gamlan, låt mig komma med ett gott råd, givet i allra största välmening;
Ni tänker för mycket på oss. Ni ikläder er en martyrkappa som inte bara gör er avundsjuka och griniga utan dessutom riskerar göra er till ett offer för omständigheterna, och det är ni ju inte.
Från Nyans synvinkel sett har vi fortfarande en konkurrent med mera pengar, mera resurser och personal och större upplaga. Vi har vår kaxiga attityd och en jävla vilja att ändra på det. Som alla i hela universum vet så har vi inga pengar.

Möt oss där. Låt oss slåss om vem som gör den bästa tidningen. Det är så roligt. Men sluta gnälla och tjafsa varje gång det går bra för oss och varje gång det går dåligt för oss. Om jag ska vara ärligt känns det lite barnsligt. Alldeles särskilt barnsligt känns det i ett fall som detta, när Nya Åland fullt legitimt sökt ett bidrag som finns, beviljats det, och tidningen Åland inte ens lämnat in en ansökan.
Hur skulle ministeriet ha resonerat egentligen? Att Nyan måste nekas stöd för att det finns en annan tidning som inte lämnat in en ansökan. Eller för att en tidning som inte sökt om bidrag kan bli arg om den som sökt får pengar. Borde en tjänsteman på Kommunikationsministeriet ha ringt Dan-Johan och bett om lov, eller kanske försiktigt frågat om ÅTT också vill ha?

Ni hör hur tokigt det låter.
Kära kolleger på Gamlan. Vi älskar att slåss med er. Kan vi inte fortsätta leka nu?

Lång debatt. En riktig helkvällsföreläsning utlovas i Mariehamn i kväll, då nästa års budget debatteras. Foto: JONAS EDSVIK

Högre skatt i Mariehamn, men man kan spara ändå

Skattedebatten är i praktiken redan avgjord.

Eftersom liberalerna och socialdemokraterna i Mariehamn innehar en majoritet i fullmäktige kommer man att rösta igenom en förhöjning av det kommunala skatteuttaget med 0,5 %, till 16,5 %.
Genom den manövern får staden in knappt en miljon euro mer i skatteintäkter för 2009, och det är pengar man behöver ha för kommande stora investeringar i staden, till exempel Trobergshemmet och Övernäs högstadieskola.
De frisinnade och de obundna samt centern i Mariehamn vill annat. De vill bibehålla skatteprocenten på 16 %, och menar att man i stället kan spara en miljon på den kommunala verksamheten. Under kvällens budgetdebatt ska sparförslagen presenteras, och sedan följer en lång, lång, lång debatt som ändå kommer att sluta på samma sätt, det vill säga att en sammanhållen majoritet av liberaler och socialdemokrater röstar igenom skattehöjningen.
En skattehöjning med 0,5 % innebär kring 10 euro i månaden mindre i börsen per invånare, med en lön kring 2.000 euro i månaden. Låt oss sätta det i relation till vad det skulle innebära för staden att spara en miljon. Det finns en mängd olika verksamheter att ta av, men det som kostar mest i alla verksamheter är lönerna. En kostnadssänkning med en miljon är inte möjlig med bibehållen kommunal service.

Det som gör att Mariehamns stad har högre kostnader på sin verksamhet än till exempel Pargas, som man gärna jämför med, är att vi här har mer personal på dagis, mindre klasser i skolorna, bättre standard på material, bättre kvalitet på maten och så vidare.
Skattedebatten i Mariehamn handlar egentligen inte bara om pengarna för nästa år, utan om framförhållning inför kommande behov, positionering inför kommande val och möjligheten att plocka politiska poänger på något så impopulärt som en skattehöjning.
De frisinnade och obundna vet att slaget redan är förlorat. Det man nu gör är att suga det sista på karamellen, för att i nästa val kunna säga att man kämpade med näbbar och klor mot en skattehöjning. Socialdemokraterna och liberalerna ser skattehöjningen som en nödvändighet för bibehållen service, och vill klara av den nu, i god tid före nästa val då saken redan hunnit falla i glömska.
Med finanskris och lågkonjunktur i sikte kunde det kanske vara bra att göra både och. Att dels genom en skattehöjning se till att finansieringen är ordnad för framtida nödvändiga investeringar, dels genom inbesparingar och strukturella förändringar hålla så hårt i börsen som det är möjligt, och som skattebetalarna vill.
Det är ju nämligen fullt möjligt att marie-

hamnarna är beredda att betala 10 euro mer i månaden för att hålla fler vuxna i skolan och på dagis. Kanske man inte alls tycker att det är rätt att börja talla på sådana gemensamma åtaganden som i Mariehamn håller en osannolikt hög nivå.
Debatten i kväll ska förhoppningsvis ge lite kött på benen om exakt var staden kunde spara, så att vi kan börja diskutera saken. När man räknar ner föreslagna inbesparingar till vardagspraktik är det nämligen inte så lätt.
Precis som med alla andra offentliga verksamheter borde man kanske börja i andra ändan, inte med att se vilka (ofta lågavlönade) människor som ska bort, utan på hur de som finns kan göra ett bättre och effektivare jobb så att man kan undvika ökade kostnader i framtiden.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ
nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.

Medlem av Tidningarnas förbund.

Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef: Anna Björkroos/Malin Tillström
tnf (018) 528 442
redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tnf (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör: Kiki Alberius-Forsman
tnf (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tnf (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tnf (018) 528 462
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren
tnf (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tnf (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist
tnf (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand
tnf (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.7.2008

Fortlöpande helår..... 189 €

halvår..... 100 €

kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 13.35 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.45 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15
L = Långnäs				

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck, bilj.försäljn. ej kan garanteras

www.tallinksilja.fi		
SILJA LINE		
Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00 (1,64 €/besvarat samtal + alltid insmsa)		

TALLINK Check-in senast 30 min. före avgång		
Sthlm - Mariehamn - Tallinn		
18.00	→ 00.50	→ 01.00 → 10.00
10.00	→ 05.00	→ 04.50 → 18.00
Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi tel 16 711 el. 06001 74552 (1,64 €/besvarat samtal + alltid insmsa)		

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08			
MARIEHAMN-KAPELLSKÄR			
Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	→ 12.00	17.30	→ 14.00
22.00	→ 19.00	23.00	→ 20.00
Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avg. Aven buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje. Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskärs kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala, Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar från 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.			
ÅLAND-STOCKHOLM dagligen		ÅLAND-FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L	→ 07.35
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.50
09.55 M 1)	→ 15.30	23.45 M	→ 10.00
14.25 M	→ 18.55	14.10 M	→ 08.45
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	→ 21.00
23.35 M	→ 16.45	04.25 M	→ 17.30
07.45 L	→ 18.00 1)		
03.20 L	→ 20.10		
1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs			
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång. BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Aven Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person. VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, boken. 262 11 www.vikingline.ax			

Nöjeskryss på M/S Eckerö i höst!	
Fredagar och lördagar kl.18.30 (buss från Mariehamn kl. 17.30).	
Pris 30 euro/person inkl. buss- och båtresa t/r, 2-rätters à la carte samt underhållning (t. ex. 15/11 Tonart, 22/11 och 28/11 Soundway).	
Turlista t.o.m. 30/4 2009 (lokala tider)	
Från Eckerö alla dagar kl. 13.30 och kl. 18.30, fredagar-måndagar även kl. 8.30	
Från Grisslehamn alla dagar kl. 10.00 och kl. 15.00, torsdagar-söndagar även kl. 20.00	
Ej trafik: 24-25/12 samt 1-5/1 2009	
Bussinformation: Nyhet! Nu går vår anslutningsbuss till Cityterminalen i Stockholm vid alla båtankomster. Från Cityterminalen kl. 7.45 till 10-turen, kl. 12.45 till 15-turen och kl. 17.30 till 20-turen. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.	
Bokning tel. 28 300, växel 28 000. Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckeroelinjen.ax	
ECKERÖ LINJEN Torggatan 2, 22100 Mariehamn	

Ta en paus...	
Alla dagar	M:hamn Sthlm 10:00 → 15:45
Sönd-Tisd	Sthlm M:hamn 18:00 → 02:00
Onsd-Lörd	18:00 → 03:30
BIRKA PARADISE Bokning tel 28 040 www.birka.se	

STADSBUSSEN	
Busstrafiken fr.o.m. 18.8	
Måndag - fredag	
06.50 AB	15.10 ABCD
07.20 ABCD	15.40 ABCD
07.50 ABCD	16.10 ABCD
08.20 ABCD	16.40 ABCD
08.50 ABCD	17.10 ABCD
09.20 ABCD	17.40 AB
09.50 AB	18.20 B
10.20 AB	18.50 A
10.50 AB	19.20 B
11.20 AB	19.50 A
12.10 AB	20.20 B
12.40 AB	20.50 A
13.10 AB	21.20 B
13.40 AB	21.50 A
14.10 AB	22.20 B
14.40 AB	22.50 A
A = norrut, motsols C = norrut, medsols	B = söderut, motsols D = söderut, medsols

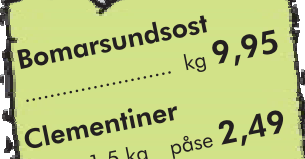
TISDAG 11 NOVEMBER 2008

TIPSA 0457 313 4444	MESSA 0457 323 4444	RING 018 23444
----------------------------	----------------------------	-----------------------

EFVA ATTLING-DAG	
TORSDAG 13.11 kl 13-18	
Mia Lind från Efva Attling är på plats och visar ett stort urval av kollektionen. Utlottnig av halssmycke under dagen.	
	
I SITTKOFF TFN 16366	

konkret	
RENOVERINGSDUK	
- Tar bort ojämnheter på väggarna - Ersätter bredspackling - Perfekt på glasfiberväv	
26,90 €/10 m²	
	
Färghuset Möckelörondellen tfn 16 216 . Öppet: vard 8-17.30, lörd 10-14	

ARBETSKLÄDER •	
Syns du i mörkret?	
	
Snicker	
REFLEX-HANDSKAR 29,16	
REFLEXVÄSTAR	
Vuxna	från 16,50
Barn	7,90
	
FRITIDSKLÄDER •	

Ljunggrens Kb	
	
WJD	kg 6,90
	
WJD	kg 8,40
	
HK	pkt 3,70
	
Ålandsbagarn	st 1,42
	
.....	kg 9,95
	
Pirkka 1,5 kg	påse 2,49
	
FINBY, SUND. TEL 45 813	
Öppet: må-fr 9-18, lö 9-14	

BF Goodrich	
TYRES FOR THE PRO DRIVER YOU ARE	
	
g-Force Stud	
KONTROLL PA IS – som verkligen känns!	
- STARTA: Effektiv dragförmåga - KÖRA: Optimala köregenskaper - STANNA: Effektiv bromsförmåga	
	
	
Karlbergsv. 2. Tel 23 611	

NYTT LEDIGT ANNONSUTRYMME	Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444, eller e-post: annons@nyan.ax	Nya Åland ☆☆☆
----------------------------------	--	-------------------------